AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 31-mas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS. 5-tą RUGPIŪČIO (AUGUST) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Rado Dariaus ir Girėno Pranešimą

Grand Fall, Newfoundlandas, liepos 29. — William Bouzan rado iš lėktuvo išmestą žuvusių Vokietijoj lietuvių amerikiečių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno angliškai rašytą pranešimą. Pranešime pasakyta:

"Telegrafuok Associated Press New Yorke. Lėktuvas Lituanica N R 688 E. Viskas tvarkoj, sveikinimai. Pasirašo Steponas Darius, Stasys Girėnas. G. C. T. 1910, liepos 15, 1933".

Pranešimas įdėtas raudono audeklo maišely, kuris apie trijų jardų ilgio balta juostele užrištas ir šios galas prie jėčio (strėlos) pririštas, kad pastaroji įsmigtų į žemę. Manoma, kad tokių raštelių ir daugiau buvo išmesta.

Darius ir Girėnas iš New Yorko liepos 15 d. anksti rytą išskrido. Sekmingai perskrido Atlantiką ir nelaimė juos Vokietijoj patiko. Pranešime pažymėjimas "G. C. T. 1910" reiškia 19.10 valandą — Greenwich civilinis laikas. Kas yra lygu 2:10 piet rytų standardiniam laikui. Liepos 15 d. 2:38 popiet matyta, kad jie per Trinity įlanką, Newfoundlande, skrido.

"Mirties Spinduliai" Nutraukė Žemyn Lietuvos Lakunus?

Ryga, Latvijoj. — Čia aviatorių rateliuose labai daug kalbama apie žuvimą lietuvių Transatlantinių lakūnų, Dariaus ir Girėno, ypač dar delto, kad pernai visai arti tos vietos susidaužė latvių lakūnai, Celmins ir Pulinš, kurie skrido iš Rygos į Afriką. Tik nelaimė jiems įvyko dienos laiku, nes latvių motoras ore liko suparaližuotas ir sustojo be jokios matomos priežasties, kurios nepasisekė surasti, nors buvo plačiai tyriama.

Tą aplinkybė, kad abu lėktuvai susidaužė veik toje pačioje vietoje, prie Soldino, ir del neišaiškintos priežasties, kelia įvairiausių kalbų. Spėjama net, kad abi katastrofas iššaukė koks nors paslaptingas "mirties spindulys".

Tik tuomet latvių lėktuvas krito iš žemai, motorui del nežinomos priežasties sustojus, kai lietuvių lėktuvas turėjo kristi iš augštai, nes jei jis butų kritęs iš žemai, tai ir ant medžių krintant tokios katastrofos negalėtų buti, nes abu lakunai užmušti vietoj, jų kunai sulaužyti, o lėktuvas paverstas į kruvą šipulių. Bet latvių lakunas Celmins, kuris pats toje vietoje susidaužė, spaudoje paskelbė, kad jis netiki jokiems "mirties spinduliams", kuriuos į orą siųstų vokiečiai. Bet ir jis, kad ir daugelis kitų mano, kad tosios katastrofos vietoje susikryžiuoja kokie nors radio spinduliai ir ore pasidaro kokia tai labai pavojinga lakunams tuštuma.

Potvinis Denver Mieste

Denver. — "Cherry" Įlanka, kuri keleta kartų buvo sunaikinusi Denverio miestą ir todel per daug metų buvo tarp betoninių sienų, perėjo virš savo užtvarų ir sunaikindama dvejus tiltus, apsėmė mažesnę miesto dalį. Potvinis kilo iš priežasties smarkių lietų. Trys namai buvo sugriauti. Dar nėra tikrų žinių kiek žmonių žuvo; tik žinoma jog viena moteris, 50 metų, septynių vaikų motina žuvo laike potvinio. Ūkių laukai buvo apsemti ir išnešta keleta mažesnių tiltų. Gręsia didelis pavojus šeimynoms, kurios gyvena šioj miesto daly.

101.000 KALINIŲ VOKIETIJOS STOVYKLOSE

Įvairiose Vokietijos koncentracijos stovyklose yra virš 101.000 kalinių. Suimtųjų tarpe daugiausia politikų, mokslininkų, gydytojų ir t.t. Daug respublikos šalininkų esą klajoja Vokietijoje iš vienos vietos į kitą, kad išvengus suėmimo

GVARANTUOTA VISIEMS KENČIANTIEMS NUO

Skausmų Pilve

Geso — Rugšties

Nesuvirškinimo, Etc.

Sunkiausios ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražinam pinigus. Butinai nusipirkit bonką šjandien nuo Jusų Vaistininko arba rašykite: — PEPSINIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

Atminkite Garantiją

Suv. Valstijos Pagelbės Bankams Suteikt Daugiau Paskolų

Washingtonas. — Prezidentas Rooseveltas nori, kad naujas kreditas butų suteikiamas visoms piliečių klasėms, kad pramonė butų atstatyta ant nuolatinio dirbamo pamato. Jesse H. Jones, Finansų Atstatymo Korporacijos pirmininkas, kalbėdamas antradienio vakare, paskelbė šį prezidento pageidavimą. Reikės daug daugiau kredito prekiaut su 10 centų bovelna negu su 5 centų bolvelna; $1.50 kviečiais negu su 40 centų kviečiais; 60 centų kukuruzais negu 15 centų kukuruzais. Bankai turės suteikt reikalingą kreditą.

Atstatymo Korporacija yra prisirengus pagelbėt bankams savo kapitalą padidint per pirkimą akcijų nuo valstijų ir tautinių bankų, kurie yra tvirtame stovyje, gi pirkimo kiekybė priklausys kaip įstaiga galės sunaudot kapitalą. Šis planas duos bankams galimybę suteikt kreditą be abejojimo del savo pačių padėčių.

Streikuojančiose Kasyklose Vėl Ramu

Brownsville, Pa. — Tautiniams Sargams saugojant prie streikuojančių kasyklų piet-vakaruose Pennsylvanijos valstijoj, sustojo riaušės ir buvo priverstinas ramumas. Nebuvo pranešta jokių riaušių, bet Star Junctione šeši vyrai buvo sužeisti ir daug nukentėjo nuo ašarinių dujų, susiėmime tarp streikierių ir šerifų, gi apie 1,000 pikietierių erzino kompanijų policiją. Pirm saulės užtekėjimo, dvejos kulkosvaidžių kompanijos pastatė kulkosvydžius prie H. C. Frick Koksų kompanijos kasyklas, Star Junctione ir Colonial No. 3. Šioje paskutinėje kasykloje, vakar, Louis Podorsky, 28 metų amžiaus buvo užmuštas riaušėse tarp pikietierių ir atstovų. Valstijos raiteliai pulkai motoriniuose karuose taipgi saugojo apielinkę kur streikas buvo įsigalėjęs. Frick kompanijos nutarė uždaryt visas kasyklas apskrityje iki militariški ir civiliai valdininkai negvarantuoja apsaugą darbininkams.

Angliakasiai — 15,000 Fayette apskrityje ir dar daugiau negu tiek kitose minkštų anglių kasyklose — reikalauna pripažinimo Amerikos Suvienytų Angliakasių unijos. Angliakasių savininkai nenori pripažint unijos.

Kitos minkštų anglų kasyklos: Pittsburgh Coal kompanija, didžiausia minkštų anglių kompanija pasaulyje uždarė savo kasyklas Smithdale, Daugles, Library, Moon Run, Imperial, Roscoe, McDonald nr. 9 ir Westland arti Houstono; unijos darbininkai negryžo dirbti į keturias Pittsburgh Terminal Anglių korporacijos kasyklas; streikos uždarė Bethlehem Kasyklų korporacijos dvejas kasyklas Ellsworthe ir Bentleyville.

VOKIETIJOS EKSPORTAS PUOLA

Vokietijos užrubežių prekybos eksportas per birželio mėnesį nupuolė iki 29 milijonų markių priešais 89 milijonus markių gegužės mėnesy ir 90 milijonų markių birželio mėnesy, 1932 metų.

Eksportas laike birželio mėnesio skaitėsi 385 milijonai markių priešais 422 milijonus markių gegužės mėnesy ir 454 milijonai markių birželio mėnesy iš pereitų metų. Įvežimas birželio mėnesy siekė 356 milijonus markių, priešais 333 milijonus gegužės ir 364 milijonus birželio mėnesy, 1932 metais.

KINIJA PASAULINĖJE PARODOJE

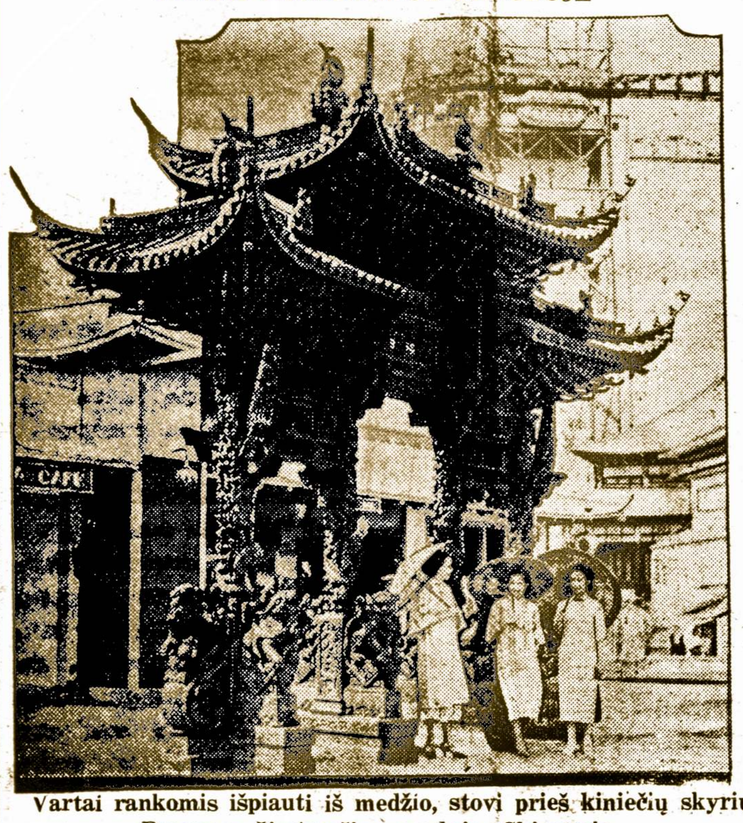

Vartai rankomis išpiauti iš medžio, stovi prieš kiniečių skyrių Progreso Šimtmečio parodoje, Chicagoje.

Lietuvoje jau Gaminama ir Cinkuota Skarda

Musų geležies pramonė praturtėjo dar viena gamybos rušimi. Ukio Banko fabrikas buv. "Br. Šmidt" pradėjo gaminti cinkuotą skardą: stogams dengti, stogų vamzdžiams, įvairiems ukio gaminiams ir indams. Tas pats skyrius gamina dar ir cinkuotus kibirus. Ši prekė, kurią iki šiolei įsigabendavom iš užsienio, jau gaminama savam krašte, savų įmonių ir savomis pajėgomis.

Fabrikas per parą pagamina apie 5,000 lapų cink. skardos ir apie 1,000 kibirų. Tame skyriuje dirba per 50 žmonių, kurie dirba trimis pakaitomis per parą, nes darbas nenutruksta dieną ir naktį, išskiriant šventadienius. Tomis dienomis šildomos tik krosnys.

Fabrikas jau dabar pagamina tiek cink. skardos, kad jos Lietuvos rinkai ne tik užtenka, bet dar ir lieka. Fabriko vadovybė galvoja apie eksportą. Tai Lietuvos prekei geriausia rinka galėtų buti Baltijos valstybės, nes cinkuotos skardos negamino ne tik latviai su estais, bet ir suomiai.

Cinkuotas skardos įrengimas, mašinos ir specialisto priežiura aks. b-vei buv. "Br. Šmidt" atsiėjo apie 1,500,000 litų.

Balbo Su Savo Oro Eskadronu Dar Newfoundlande

Shoal Harbor, Newfoundlande. — Generolo Italo Balbo eskadronas iš dvidešimts keturių orlaivių dar čia stovi ir tikimasi, kad lėktuvai neišskris į Airiją neankščiau kaip penktadienį. Čia siaučia smarkus pietinis vėjas ir lietus puola ant lėktuvų metalinių sparnų. Jau savaitę atgal Balbo čia sustojo, oro kelionėje į Italiją iš Chicagos ir New Yorko per Sherdiac, N. B. Generolas su savo 96 lakunais ketino perskrist juras pereitą penktadienį, bet nuolatinis blogas oras privertė jam atidėliot diena iš dienos tą 1,800 mylių skridimą į Valentiną, Airiją.

Valentia, Airijos Nepriklausomos Valstija. — Vyresnieji prie Italijos aerodromo stoties prie jurų pranešė, kad jeigu generolas Balbo negalės atskrist su savo eskadronu iki rugpiučio 10-tos dienos, tuomet jis sugryž į Italiją per Azores. Jisai priėjo prie tos išvados nes butų keblumų sustot Valentijoj kada vakarai eina trumpyn.

Pirma Miesto Taryba Peipinge, Kinijoje

Peipingas, Kinija. — Kinija įžengė į naują erą su pirmos miesto tarybos įsisteigimu Peipinge. Tai pirmą kartą prieš suvirš 2000 metų, Kinijos paprasti žmonės ėmė dalyvumą savo valdininkų išsirinkime. Nauja miesto taryba, išrinkta Peipingo 120,000 registruotų balsuotojų, susideda iš 37 narių, kurie tarnaus per tris metus be algų.

LIETUVOS ŽINIOS

DOLERIS 6 LT. 93 CT.

Liepos 11 d. Kaune dolerio kaina buvo 6 lt. 93c. Dolerio kaina vis dar nepastovi ir krenta. Žinios iš Amerikos sako, kad Amerika doleriui pastovią kainą nustatysianti tik 1935 m. Prezidentas Ruzeveltas prieš tai dar nustatysiąs aukštesnę prekių kainą ir išlyginsiąs valstybės biudžetą, kuris dabar duoda milžinišką nepriteklių.

UNIVERSITETO BIBLIOTEKOJ JAU 100.000 TOMŲ

Universiteto biblioteko (knygynas) įrašė inventorium 100.000-nį savo knygų numerį — Lietuviškosios enciklopedijos 1-mąjį tomą. Imant pasauliniu mastu universiteto biblioteką iš mažųjų bibliotekų skaičiaus perėjo į vidutinųjų bibliotekų rušį.

RADO TRIJŲ ŽMONIŲ GRIAUČIUS

Vaižgu kaimas, Šeduvos valšč. Šio kaimo ukininkai imdami iš žvyro keliams taisyti žvyrą, apie pusę metro gilumoje rado trijų žmonių griaučius. Iki kaimas nebuvo išskirstytas į vienkiemius, tai toji vieta buvo kaipo dirbama žemė. Ir niekas neatmena, kad ir iš seniausių kaimo gyventojų, kad kada nors butų čia kas buvęs palaidotas. Greičiausia bus tai iš senesnių laikų užsilikę.

Kaimo jaunimas, suprato, kad negarbinga drauge su žvyrų vežti ir žmogaus kaulus keliui taisyti, bet atydžiai išrinko juos ir nunešę į vietines kaimo kapines palaidojo. Gražus jaunųjų pavyzdys.

Ką Rašo Lietuvos Spauda Apie Musų Lakunus

"Lietuvos Keleivis" iš liepos 19-tos ir 20tos dienos paduoda žinių kaip Kaunas rengėsi iškilmingai sutikt žuvusius musų lakunus:

Žinia apie Lietuvos karžygių, lakunų Dariaus ir Girėno nelaimę Kauną pasiekė liepos 17-tą, apie 1 val. po pietų, tačiau ji visai patikrinta buvo tik vakare 5 val. Žaibo greitumu žinia buvo paplitusi visame mieste, pilnos gatvės buvo nuliudusių žmonių, kurie dideliu smalsumu skaitė kelių dienraščių išleistus ekstra leidinius, kuriuose plačiai aprašoma musų lakunų žuvimo smulkmenos.

Nuo pasklidimo dienos per pusę valandos visi miesto namai pasipuošė tautinėmis nuleistomis vėliavomis, perrištomis gedulos kaspinais.

Visose kavinėse, restoranuose ir visur, kur buvo muzika bei pasilinksminimai, nutraukti ir paskelbta gedula. Daugelis gyventojų, kurie Kaune turi radio aparatų, panedėlio vakare neklausė jokios linksmos muzikos.

Kauno radio stotis 8 val. vakare paskelbusi apie karžygių mirtį, paprašė visus radio klausytojus vienai rimties minutei. Tas paskelbimas kai kur buvo pagarsintas per garsiakalbius gatvėse. Tai išgirdę žmonės nuliudime stovėje nejudėdami gatvėj.

Žuvusių kunai bus pargabenti Kaunan, liepos 20-tą. Kauniečiai rengiasi gausiai susirinkti į lėkimo aikštę sutikti kunų ir visi Kauno gyventojai dalyvauti jų laidotuvėse. Girdėt, kad jų kunai bus palaidoti ne kapinėse, bet Bazilikos skriptoj, kur yra palaidotas kanauninkas Tumas-Vaižgantas, Maironis ir kiti žymus musų tautos vyrai.

Aero kliubo atstovai kap. Morkus ir inž. Bulota 17-tą liepos popietiniu traukiniu išvyko į Soldiną, kur rupinosi kartu su Lietuvos Pasiuntinybė Berlyne nariais didvyrių lėkikų ir lėktuvo liekanų pargabenimu į Lietuvą. Aero kliubas susitarė su vokiečių Derulust Bendrove, kuri sutiko žuvusius "Lituanicos" didvyrius ir lėktuvo liekanas pargabenti trimotoriniu lėktuvu į Kauną.

Žuvusiųjų laidotuvės buvo surengtos valstybės lėšomis. Visoms valstybės įstaigoms pranešta gedulo ženklan nuleisti vėliavas iki pusiau stiebo.

Apie pačią nelaimę pranešama šitaip: liepos 17-tą apie 1 valandą Berlyne gauta žinia, kad apie 120 kilometrų maždaug į rytus nuo Berlyno nukritęs lėktuvas, apie kurį vokiečių policija spėja, kad tai "Lituanica". "Eltos" Berlyniškis korespondentas tuoj išvyko į tą vietą ištirti smulkesnių žinių.

Po pietų apie 3 val. žinios apie "Lituanicos" nukritimą jau buvo patikrintos. Nukritusį lėktuvą panedėli, maždaug pietų laike atrado kelios girioje grybaudamos moteriškės ir kurios apie tai tuoj pranešė policijai. Soldino miestelio gyventojai apie 12½ val. naktį buvo girdėję lėktuvo motoro užesį, bet lėktuvą nukrintant niekas nematęs, nors nukritimo vieta tik apie 10 kilometrų nuo Soldino. Lėktuvas nukrisdamas yra palaužęs kelis medžius ir jo pirmgalis susmigęs į žemę, o visas lėktuvas sutriuškintas.

Tuoj atvykusi vokiečių civilinė ir oro policija pradėjo nuodugnius tyrinėjimus. Iš visos apylinkės prie nelaimės vietos susirinko labai daug žmonių, jų tarpe daug laikraštininkų ir fotografų. Žuvusiųjų lėkikų sunkiai sužeistieji lavonai atrasti po lėktuvo griuvėsiais ir nugabenti į Soldino ligoninės lavonbutį.

Tikra lėktuvo nukritimo priežastis nenustatyta, bet spėjo, kad lėktuvas bus nukritęs, netekdamas benzino.

Vokietijos Oro Laivyno Ministerio Goering Užuojauta Min. Pirm. Tubeliui.

Prusijos Min. Prezidentas Goring, kuris kartu yra Vokietijos oro laivyno ministeriu, dėl lėkikų Dariaus ir Girėno žuvimo Lietuvos min. prezidentui Tubeliui atsiuntė užuojautos telegramą, kurioj sakoma:

Jums, labai gerbiamas pone min. prezidente, dėl ypač tragiškos mirties lietuviškųjų vandenyno lėkikų, kurie po karžygiško lėkimo žuvo trumpai prieš pasiekdami tėvynę, ištariu vokiečių oro laivininkystės vardu širdingiausią užuojautą".

VOKIEČIAI IŠKILMINGAI PAGERBĖ ŽUVUSIUS LAKUNUS

Iš Stettino buvo pranešta, kad šią Seredą liepos 19, 11 val. dienos iš Stettino lėktuvu buvo išgabenti grabai su žuvusiais lietuviais lėkikais kapt. Darium ir Girėnu. Trumpai prieš 11 val. lėkikai buvo atvežti automobiais į Stettino lėkimo plecių. Lietuvos vėliavomis apdengti grabai buvo įkelti į lėktuvą ir apkrauti vainikais atsisveikinimui atsilankusių vokiečių lėkikų atstovų ir šiaip svečių. Toliau atsisveikinimui buvo atvykęs Lietuvos kariškasis atstovas ir Lietuvos konsulas. Pasakius trumpas prakalbas, lėktuvas išlėkė link Lietuvos.

Kaune valdiškos įstaigos, organizacijos ir bendrai visas Kaunas rengėsi žuvusius brolius iškilmingai sutikti. Visas miestas buvo pilnas gedulio vėliavų. Skaičius Lietuvos lėktuvų išlėkė priešais žuvusiųjų lavonus pargabenantį lėktuvą susitikti. Valdiškų ir privatinių įstaigų tarnautojai po pietų buvo suteikta laisva valanda, kad galėtų dalyvauti žuvusiųjų laidojimo iškilmėse.

Klaipėdoje irgi nuo visų valdiškų ir daugel privatinių namų plevėsavo gedulo vėliavos. Klaipėdoje sudarė lėkikams sutikti komitetas, kuris rengė žuvusiems lėkikams garbingą paminėjimą.

Kaip vokiečių radio praneša, antradienio rytą, 18-tą liepos, į Soldiną atvyko Lietuvos Aero kliubo atstovai kapitonas Morkus ir inž. Bulota. Juos pirmiau nugabeno į nelaimės vietą, kurią apžiurėjus, išvyko atgal į miestą aplankyt žuvusius lėkikus. Kaip jau buvo pranešta, jie pirmadienį buvo pargabenti į Soldino lavonbutį. Karžygiškiems lietuvių lėkikams vokiečiai išreiškę pritinkančią pagarbą: jų lavonai apdengti žalumynais, gėlėmis ir viršui užklota vėliava. Prie žuvusiųjų nuolat stovėjo nacionalsocialistų kariškųjų organizacijų sargyba.

(Tąsa ant 8-to pusl.)

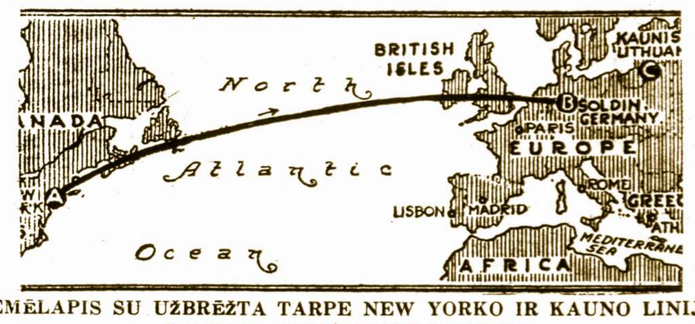

ŽEMĖLAPIS SU UŽBRĖŽTA TARPE NEW YORKO IR KAUNO LINIJA, KURIAJA SRIDO MUSŲ LAKUNAI

IMPERFECT IN ORIGINAL

LIETUVIAI AMERIKOJ

Chicago, Illinois

Čikagiečiai Statys Paminklą Musų Lakunams Pagerbti

Liepos m. 26 d. Lietuvos konsulate įvyko musų lakunų Dariaus ir Girėno skridimo rėmėjų komiteto ir fondo globėjų bendras susirinkimas. Posėdį atidarė ir vedė komiteto pirm. adv. Vasalis, sekretoriavo P. Jurgėla.

Susirinkimas ėjo liudna nuotaika, visi dalyviai jautė gedulą dėl musų didvyrių žuvimo. Visų dvasia buvo prislėgta dėl didžios lietuvių tautos tragedijos.

Buvo plaqiai tartasi dėl tinkamo musų didvyrių pagerbimo. Kadangi tie musų didvyriai buvo čikagiečiai — Chicagos miesto gyventojai, čia mokinosi, iš karo tarnybos grįžę čia gyveno, skraidė, čia gimė idėja skristi iš Amerikos į Lietuvą, čia susidarė pirmasis ir vyriausias skridimo rėmėjų komitetas ir fondas, iš čia ėjo visa skridimo idėjos propaganda, čia įvyko pirmoji Lietuvių Aviacijos Šventė, čia buvo taisoma "LITUANICA", čia įvyko to lėktuvo krikštynos, iš čia musų lakunai pakilo skristi, atsisveikinę su savo giminėmis, ir čia lakunų žuvimą labiausiai apraudoja kap. Dariaus motina ir abiejų musų didvyrių seserys, broliai, giminės ir artimieji lakunų draugai ir bendradarbiai, — tad **nutarta Chicagoje statyti amžiną ir reikšmingą paminklą Dariaus ir Girėno žygio atminimui įamžinti.** Del paminklo projekto bus tariamasi su Lietuvos skulptoriais - menininkais. Paminklas turėtų buti pastatytas per metines lakunų žuvimo sukaktuves. Konsulas A. Kalvaitis apsiėmė parašyti visų kolonijų skridimo rėmėjų komitetams laiškus, ragindamas nestatyt vietoje menkos vertės paminklėlių, bet vieningai remti čikagiečių pastangas pastatyti gerą ir menišką paminklą. Paminklui statyti fonde jau yra 246 dol.

Taip pat nutarta rupintis surengti Chicagos mieste viešą rinkliavą paminklo fondui padidinti ir šį rudenį surengti Chicagoje Lietuvių Aviacijos Šventę, kurioje dalyvautų lietuvių lakunai. Išrinkti atstovai: adv. Vasalis (Vasiliauskas), red. L. Šimutis, inž. B. Simokaitis ir p-lė S. Bernotaitė, kurie kreipsis pas aukštus valdžios atstovus, prašydami leidimo surengti Chicagoje viešą rinkliavą.

Skridimo fondo globėjai (kons. Kalvaitis, kun. A. Vaičiunas, red. L. Šimutis, adv. K. Gugis ir bank. J. Krotkus) ir toliau veiks, kaipo paminklo statymo fondo globėjai. Vyriausias skridimo rėmėjų komitetas pasivadino komitetu lakunų paminklui statyti. Į šį komitetą pakviesti dar keli veikėjai, ir dabar komitetą lakunų paminklui statyti sudaro: adv. R. Vasalis — pirm., kap. P. Jurgėla — sekretorius, kons. A. Kalvaitis, p. Kalvaitienė, kun. I. Albavičius, inž. B. Simokaitis, p. Kirienė, p-lė Gaižaitė, p-lė S. Bernotaitė, adv. Lidikauskas, A. Zymontas ir A. Vaivada.

Fondo reikalais kreiptis prašoma į Lietuvos konsulatą (100 E. Bellevue Str.,), komiteto reikalais — pas pirmininką (100 N. La Salle Str.) arba pas sekretorių (6908 S. Artesian Ave.).

P. Jurgėla,
Komiteto Sekretorius

DĖL LITERATUROS VAIKAMS

Noriu susirašinėti su mokytojais, tėvais arba kitais susidomėjusiais; taip pat noriu išgirsti nuomonių iš pačių vaikų. Parašykite, šiuo trumpu adresu:

Arėjas Vitkauskas,
Kaunas, Lithuania

Waterbury, Conn.

PLATINO NETIKRUS PINIGUS

Pereitą savaitę buvo areštuotas Jonas Tamošaitis, 36 metų amžiaus lietuvis, kurį federalės valdžios agentai kaltina netikru 20-dolerinių platinimu. Dabar paaiškėjo, kad jis buvo gaudomas jau nuo birželio mėnesio. Jis bus teisiamas New Havene arba Hartforde. Tuo tarpu jis pastatytas po $15,000 kaucija.

Keletas dienų prieš tai, Burlingtono mieste, eVrmonto valstijoj, buvo suimta netikras 20-dolerines platinant Ona Delinikaitė, taip pat Waterburietė, kuri dabar sėdi uždaryta Chittendeno apskrities kalėjime, Burlingtone.

Policija sako, kad Vermonto siaurėje Delinikaitė paskleidusi labai daug netikrų 20-dolerinių. Su ja tenai vaikščiodavęs po krautuves ir kaž koks vyras, bet Delinikaitę areštuojant, jis pabėgęs. Taigi dabar Vermonto policija mano, kad tuo vyru buvęs Tamošaitis. Vermonto biznieriai, kuriems teko minėtą Delinikaitės palydovą matyt savo krautuvėse, busią atvežta į Waterbury, kad pažiurėtų ar Tamošaitis nėra tas pats asmuo, kuris lankėsi pas juos su Delinikaite. Busia taip pat palyginti rasti pas jį netikrieji pinigai su tais pinigais, kuriuos platino Delinikaitė, kad nustačius, ar ne to paties jie darbo.

P-lė Delinikaitė iš pradžių tikros savo pavardės nesakė. Ji pasivadino Miss Ann Thorn. Bet policija suseke tikrą jos pavardę ir iš kur ji atvažiavus.

Delinikaitės tėvas sėdi kalėjime, nuteistas visam amžiui už nušovimą Kvietkaus.

Westfield, Mass.

RENGIAMA LIETUVIŲ DIENA

Darbams pagerėjus, musų kolonijoj veikimas padidėjo. Yra rengiamasi prie didelio išvažiavimo, rugpiučio (Aug.), 20 š. m. į Legas Parką, prie upės, kur paprastai piknikus darome. Viršminėto lietuvių išvažiavimo komisija susidaro iš veikliausių asmenų: Pirm. klebono Kun. J. Bakano, rašt. A. K. Masaičio. Spaudos komisija: Masaitis ir Ant. Sabonis. Ruošos komisija: Ant. Sabonis, V. Minkelis, Jurgis Jenulevičius ir Masaitis. Sporto bei pamarginimų komisija, Pet. Balekonis. Viršminėta komisija deda visas pastangas, kad lietuvių diena arba išvažiavimas nusisektų kuonogeriausiai.

Bus labai įvairus programas: virvės traukimas, merginų lenktynės, vaikinų lenktynės, merginų ir vaikinų lenktynės, senų moterų lenktynės, vyrų lenktynės, tetirvino mušimas, šokimas į aukštį, maišuose lenktynės, mergaičių pajaus valgymas, vaikų obuolių valgymas, gražuolės rinkimas, bulvių rinkimas ir daug kitų pamarginimų. Virvės traukti yra pakviesta iš Thompsonville, Conn. Mes tikime, kad Westfieldiškiai subytis, nes iki šioliai niekas nesugebi musų drutuolius įveikti. Tatgi dabar pažiurėsime, kaip Thompsonviliečiams nusiseks. Išvažiavusius linksmins worcesteriečių orkestras.

Tatgi kviečiame visų apielinkių lietuvių kolonijas atvykt į viršminėtą lietuvių dienos išvažiavimą. Tik nepamirškite Rugpiučio 20-tos, š. m., nes nesigailėsite atvykę. Jau ir šeimininkės pradėjo skanius valgius gaminti. Bet jei butų blogas oras, tai visas tas parengimas įvyktų sekantį sekmadienį, Rugpiučio 27-tą.

Rep. — Antanas

Montreal, Kanada

DEL ŽUVUSIŲ MUSŲ LAKUNŲ

Manau gal mažai tokių liks lietuvių-tautiečių, kurie nesigraudino iki ašarų, del ištikusios nelaimės musų lakunus S. Darių ir S. Girėną, jiems žuvus Vokietijos miške. Mes Kanados lietuviai, žinau didžiuma (apart bolševikų) labai apgailestaujame ir kartu liudime netekę tokių drąsuolių — S. Dariaus ir S. Girėno, kurie del musų visų, tautos garbės- pasišventė perskristi viliuginą, pavojingą Atlantiką ir nepaisė padėti savo galvas, kad iškėlus musų tautos vardą didžiųjų pasaulio valstybių akyse.

Pas mus dabar įvairiai sprendžiama lakunų žuvimo paslaptis. Žiurint iš laikraščių, tai įkyriausiai "Laisvė", ir "Vilnis" apkaltina dešiniuosius — "fašistus" ir kitus nekomunistus, girdi, kai kas pasipelnė jų lėkimui, o lėktuvo neįrengė tinkamai ir t.t. Man atrodos, kad lėktuve nebuvo radio ir k.k. tik del geresnio rekordo, o ne del trukumo lėšų. Komunistų spauda visuomet drumščia visuomenę. Kaip ten nebutų, bet musų lakunai S. Darius ir S. Girėnas žuvo garbingai ir jiems verta pastatyti nuo tautos atatinkamas paminklas Statant tokį paminklą, Lietuvoj, žuvusiems Amerikos Lakunams, mes irgi noriai ir gausiai materialiai turėtumem prisidėt.

Jonas — Stepas

Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ EKSKURSIJOS Į PAMARES TRAUKINYS PADARĖ ĮSPUDĮ

Sekmadienį, liepos 30 d. įvyko Philadelphijos lietuvių Šv. Kazimiero parapijos ekskursija į Wildwood orą. Specialis Philadelphijos lietuvių ekskursijos į pamares Wildwood, N. J. traukinys, kuris davė tukstantinei miniai laisvės maudytis pamarėse ir kvėpuoti tyru pamarių oru, ne tik stropiai ir saugiai pasitarnavo, bet didelį įspudį padarė. Važiuotojai į Wildwood į South ir Chestnut St. Ferries pradėjo rinkties veik visą valandą prieš laiką. Už pusvalandžio visi pradėjo sėsti traukinin. Keliolika minučių po aštuonių, dvylika vagonų prisikemšo. Ekskursantai dainuoja, juokiasi — didžiuojasi lietuvių ekskursijos specialiu traukiniu. Pusė po aštuonių ir jau važiuojame į pamares. Važiuojame daugiau aštuonių šimtų žmonių, kurių tarpe buvo daug musų gražaus jaunimo. Ir pleška ilgas lietuvių traukinys Wildwood linkui.

Už pusantros valandos jau Wildwood apylinkėje. Jau ir stotis. Tuštėja vagonai. Ritasi žmonės greit laukan. Paplysta stoties rinka ekskursantais lietuviais. Įspudingas dalykas. Kaupi minia! Ir dar iš vagonų tebelipa. Einame tiesivėj į pamares maudytis. Kaip malonu, sveika ir gražu. Vakare 9 val. grįžtame į savo pamylėtą traukinį. Einame. Musų burelis linksmas, dainuoja, spošauja. Štai ir musų traukinys. Gražus ćia reginys! Dainuojame jame! Sėdame pasitenkinę. Jau visi susirinko. Jau ir traukinys eina. Važiuojame visi linksmi namon. Į namus sugrįžome pilni gražiausių įspudžių. Kelionė buvo gera, linksma ir maloni. Lietuvių ekskursija gerai pavyko.

Tu ir Aš

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Australijoje Truksta Moterų

Australijoj, yra daug daugiau vyrų negu moterų. Jaunieji vyrai iš dalies visai neturi galimybės apsivesti, nes nesuranda mergaičių. Tam tikros organizacijos, net bažnytinės parapijos del to suorganizavimo jaunų, gero vardo mergaičių perkraustymą iš Anglijos į Australiją. Kas savaitę ateinąs laivas iš Anglijos į Australiją su jaunomis mergaitėmis, kurios parapijų ar kitų organizacijų tarpininkavimu susipažįsta su Australijos ukininkaičiais ir šiaip savistoviais australiečiais ir už jų išteka tuoj, kaip tik laivas atplaukia į Australijos uostą.

Vienas laikraštis neseniai turėjęs progos palydėti tokį laivą iš Anglijos iki pat Australijos. Tame laive važiavo 350 jaunų mergaičių, kurios buvo pasinešusios Australijoj ištekėti. Tik retoji iš jų savo busimąjį vyrą pažino iš ankščiau. Daugumas teturėjo tik savo busimojo fotografiją ir laiškus ir iš jų nusprendė keliauti ir susituokti. Trys seserys pasakojo, kad joms vyrus išrinkęs jų brolis, kursai jau esąs Australijoj. Kitos kelios mergaitės visai nebelaukė, kol atvyks į Australiją, bet susituokė su laive pasitaikiusiais vyrais. Toms visoms atvykstančioms moterims vienas didis patogumas tas, kad Australijos vyrai visai nereikalauja iš žmonos kraičio ar šiaip turto. Mat, Australijos vyrai ir taip yra turtingi, jiems tik žmonos reikalingos.

Laivui atplaukus arti Australijos kranto pastebėta didžios vyrų minios. Muzika griežė sutikimo ir vedybų maršus. Krante stovėjo jau ir valdininkas vinčiavotojas, kursai tuojau, mergaitėms išlipus ir pradėjo savo darbą. Veik jį apstojo tiek porų, kad jis nebegalėjo apsidirbti. Tos poros, kurios jau buvo iš ankščiau pažįstamos, be jokių ceremonijų tuojau liko suvinčiavotos. Ale ir tie, kurie tik pirmą kartą susitiko, daugumoje tuojau leidosi suvinčiavoti. Dalis mergaičių ir vyrų iš anksto dar nebuvo viens kitą išsirinkę. Tad ir imta tuojau susipažinti. Bematant iš tų 350 mergaičių tik kelios beliko, kuriomis nei vienas vyrasi nehidomėjo. Bet kadangi Australijoj yra didelė moterų stoka, tai ir joms dar yra vilties ištekėti.

Bendrai Australijoj gyvenimas dar nėra toks sunkus, kaip kitur, ten ir tas ukiškas krizis nesijaučia taip labai. Tik viena bėda Australijoj, kad yra per mažai moterų.

Kad nebutų didieji įvažiavimo suvaržymai, iš daugel pasaulio kraštų moterys vyktų į Australiją. Bet dabar Australija įsileidžia tik Anglijos moteris, ir tik tokias, kurios yra tikrai pasiryžusios apsivesti.

M. P.

Sveikatos Patarimai Vasarai

Žmogus negali visiškai atsivėsint karštame ore. Bet Science Service teikia kelius patarimus šiek tiek atsivėsinti labai karštam orui užpuolus.

GREITAS ATSIVĖSINIMAS

Karštoj dienoj greitai atsivėsinti, įdėk rankas iki alkunės šaltame vandenyje, arba laikyk rankas iki alkunių po bėgančiu vandeniu iš krano. Tavo kuno visas kraujas per kelias minutas teka per rankas nuo alkunės iki plaštakos. Tuomet jeigu tik vanduo šaltas, gali labai greitai numušti kuno temperaturą taip darant.

BISKUTIS DRUSKOS VANDENYJE

Jeigu karštoj vasaroj turi sunkiai vartoti savo raumenis, tai patartina įdėti biskutį druskos į stiklą vandens ir išgerti. Dirbant sunkius darbus karštyje žmogaus prakaitas išsemia tiek daug druskos iš kuno, kad kartais žmogus lengvai apalpsta arba nuovargis užpuola. Sakome, kad šitas išbaigimas druskos yra priežastim baisaus mėšlungiško traukimo, kuris užpuola angliakasius, plieno darbininkus ir pečkurius, kurie visi lieka prie savo darbų karsčiausioj vasaroj.

ŠALTI GĖRYMAI

Povaliai gerk savo šaltą alų, leduotą arbatą ir lemonadą ir visus šaltus gėrymus. Ir žiurėk, kad nebutų per šalti. Jeigu žmogus greitai įpils gerą dalį šalto gėrymo į savo pilvą, tai gali vesti prie greito skilvio nemalimo. Kreipk atydą į tavo maisto temperaturą, kiek tu valgai ir kiek geri, ir įprask povaliai visuomet valgyti ir gerti, tas patariama vasaroj ir žiemoj.

ATVĖSINIMAS IŠGARAVIMU

Atsivėsink šaltais pasimaudymais — vartok košalčiausią vandenį, su abrusu nusišluostyk. Kuomet vanduo išgaruoja iš kuno, su savim išneša ir karštį. Ir todel prakaitas pagelbsta atsivėsinti. Tankiai mainyk šlapias nuo prakaito apatines drapanas.

TINKAMAS VALGIS VASAROJ

Mažai ir lengai valgyk. Maistas yra kuras, kuris įkaitina tavo kuną iš vidaus. Mes visi turime žinoti, jog vasarai atėjus turime pasirinkti lengvesnius valgius negu valgėme žiemos laiku. Galime labai lengvai be riebių valgių apsieiti, kaip ir per daug saldžių, tų vietonpatartina pasirinkti ir valgyti daugiaus vaisių. Riebumai pergreitai įkaitina. Riebiausias maistas yra mėsa ir kiaušiniai.

LENGVŲS DRABUŽIAI

Liuosi lengvųs drabužiai yra tinkamiausi vasaroj. Nes toki draubžiai pavelina išvėdint kunui ir greitai prakaitui išgaruot, tas prakaito išgariavimas atvėsina kuną. Ankštųs drabužiai neleidžia šiltam orui apleisti kuną. Karštame ore svarbiausias atvėsinimas yra prakaito išgariavimas. Ir todel svarbu devėti kuolengviausius drabužius.

Kaslink galvai uždengti, tai vyrams "Panama", šiaudų skrybėlės, netik neprileidžia tiesioginius saulės spindulius, bet dar nesulaiko oro nuo plaukų. Paprasta šiaudinė skrybėlė irgi vėsi, bet jeigu nevartoji šiaudinę skyrbėlę, tai pasirink minkštą veltinę kepurę ir nevartok taip vdinamas "caps".

(F. L. I. S.)

Namų Daktaras —

Vienintėlė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinimų kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už $2.00, jųs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokiausių moteriškų ligų. Rasite apie 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bile vieną "drugštorę", gausite vaistų. Ypatingai moterys, ras sau daug sveikatos "Namų Daktaro" knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knyga parsiduoda gerai ir išsibaigus laidai, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose $2.00. Reikalaukite

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ
Reguliariai Išplaukimai
Patogi Kelionė
Pigios Kainos
Visais kelionės reikalais, kreipkitės pas vietos agentą arba į—
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
248 Washington St. — Boston

Ekskursija
Į LIETUVĄ
Švedų Amerikos Linija
NEW YORK—KLAIPĖDA
Per Gothenburgą, Švediją
Išplaukia
RUGPIUČIO 19, 1933
Modernišku Motorlaiviu
"KUNGSHOLM"
Ekskursiją vadovaus lietuviams žinomas judomų paveikslų rodytojas p. C. G. LUKŠIS
Informacijų ir laivakorčių kreipkis į Tamistos vietinį laivakorčių agentą
Swedish American Line
21 State St., New York, N. Y.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.

Ši knyga parsiduoda po $4.00 ir $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $1.

Am. Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ
GREIČIAUSIAIS PASAULYJE LAIVAIS

BREMEN • EUROPA
Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ.
Arba Keliaukit
POPULIARIU EKSPRESINIU LAIVU COLUMBUS
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba
NORTH GERMAN LLOYD
252 BOYLSTON ST., BOSTON

Kova Del Laisvės Prancuzijoje

Rašo ARĖJAS VITKAUSKAS

1. Revoliucijos išvakarėse. Kova dėl laisvės iki Bastilijos paėmimo.

(Pagal O. V. Bervi apibraižą, redaguotą prof. I. I. Ivaniukovo).

Pernai sukako 144 metų nuo to, kai buvo paimta Bastilija. Tas įvyko liepos 14 dieną, ir Prancuzijos gyvenimo laikotarpis iki to laiko čia atvaizduotas.

Revoliucijos išvakarės. Kova del laisvės iki 1789 m. liepos 14 dienos (Bastilijos paėmimo).

Prancuzų revoliucija, taip staigiai, kaip atrodo, įvykusi, buvo ruošiama per visą amžių eilę. Svarbiausia prie žastimi buvo laipsniškas žlugimas feodalinės tvarkos, viešpatavusios kai kurį laiką netik Prancuzijoje, bet ir visoje Europoje.

Esant feodalinei tvarkai visa žemė buvo atiduota naudoti karalių feodalams arba vasalams, ir budavo nustatomi tam tikri santykiai tarpe karaliaus ir vasalo ir tarpe vasalo ir gyventojų. Vasalai už tai, kad jie gaudavo žemę iš karaliaus, prisiimdavo pareigą tarnauti jam, teikti karo atvejije kariuomenę, kurią jie, savo keliu, rinko iš savo pavaldinių arba lenikų (skolininkų) skaičiaus, kuriems jie budavo maždaug tuo, kuo jiems patiems buvo karalius.

Kaimiečiai, gyvenusieji ant žemės, kurią valdė vasalas, už tai, kad turėjo teisę maitintis, dirbdami tą žemę, pasiimdavo sau visą eilę pareigų savo viešpačiui: jie buvo jo kariuomene, jie mokėjo jam mokesčius gaminiais, darydavo jam liepus daugybę darbų ir t.t.

Atradimai ir išradimai, pažymėjusieji savimi perėjimą iš vidurinių amžių į naująjį laiką, įneša visiškai naujus pradus į Europos gyvenimą ir nutraukia ryšius kuriais laikėsi feodaline tvarka. Amerikos atradimas, išradimas kompaso, parako ir eilė kitų ištobulinimų daro pradžią pramonei, prekybai, kuria naujas pardavimo vietas, naujas darbo rušis. Visam tam reikalinga pirmiausiai darbo rankos, reikalingi kadrai žmonių, galinių savistoviai elgtis, nuskilusių vienu ar kitu budu nuo feodalinės tvarkos. Ir feodalinė tvarka ima sviruoti; ruošiamas jos žlugimas, kuris ir buvo prancuzų revoliucijos laikotarpyje.

Pramonės išsivystymas, prekybos, darbo rušių pasikeitimas, išlaisvindami palaipsniui dirbančius gyventojus nuo feodalų pavaldinystės, veikė ir privilegiruotas klases, dvasiškius ir bajorus; nuo jų atluždavo sveikesnės dalys, kurios prisidėdavo prie naujų gyvenimo pavidalų ir teikė veikėjus, palaipsniui sudariusius trečiąjį luomą.

Drauge su visu tuo ėjo įtemptas žmogaus minties darbas, rišęs sudėtingiausius gyvenimo klausimus. Minties žmonės, ankščiau už kitus suprasdami naujus gyvenimo reikalavimus, kunijo juos mokslo kuriniuose. Tam, kad iškovoti teisę laisvai mąstyti, žmonėms teko visur kovoti su bažnyčia, laikiusia sukaustyta mintį. Kova su bažnyčios despotizmu visur buvo prieš pačią kovą su pasaulinės valdžios despotimzu.

* * *

Per amžių eilę Europą gyveno visai pasidavusi bažnyčiai. Bažnyčia nugalėjusi pagonybę, pasidarė pasaulio valdove. Beveik visas krikščioniškas pasaulis buvo kaip ir vienas didžiulis vienuolynas, su Romos popiežiu vadu, kurio klausė visi.

Laisvo, nepriklausomo mokslo nebuvo; buvo tik menkas jo panašumas. Bažnyčios idealai buvo ne ant žemės.

Pirmas žmogaus, aistriai ir drąsiai pareiškęs savo įsitikinimus ir savo pasipriešinimą žmonių prislėgimui nuo dvasiškių buvo slovėnas čekas Jonas Husas; jis buvo vienuolių suimtas ir sudegintas ant laužo 1414 metais. Huso laužas buvo naujo gyvenimo aušra. Po Huso buvo Liuteris. Nauja žmonija Huso ir Liuterio asmenyje įneša dvasią laisvo, nepriklausomo tyrinėjimo į tikybos reikalus, skelbia tikybą kiekvieno žmogaus sąžinės reikalu ir neigia Romos bažnyčios dogmatus. Protestantizmas plačia banga išsilieja Vakarų Europos gyventojų masėse. Senas gyvenimo trobesys, pastatytas ant klusnumo bažnyčiai, ėmė griuti stumiamas išsilaisvinančios iš vergjos minties ir valios.

Kap gali atrodyti, koks galėjo buti ryšis tarpe protestantizmo ir gyvenimo Vokietijos, Prancuzijos, Anglijos ir Skandinavijos valstybių kaimiečių? O tuo tarpu tas ryšis pasirodo vis labiau, nes protestantizmas platinasi plačiuose gyventojų sluoksniuose, mintis apie žmogaus išminties teisę pereina iš galvos į galvą.

Vokietijoje užsidega kaimiečių karai. Katalikybė labai brangiai kainavo žmonėms. Dvasiškiai ėmė labai dideles rinkliavas už sielų išgelbėjimą — ir žmonės nariai darėsi protestantais del grynai ekonominių sumetimų.

Bet praeina ilgas laikas, kol kova su bažnyčia pereina į kovą ir su pasauline valdžia, su neribota monarchų valdžia.

Tas istoriškas procesas, kuris vyksta kiekvienoje šalyje, Prancuzijoje įvyko pusantro šimto metų vėliau, kaip Anglijoje, ir prancuzų revoliucija kainojo žmonėms brangiau, kaip anglų, kainojo jiems daugiau aukų; bet užtai ir jos užsimojimas buvo platesnis, ir jos įtaka visam pasauliui nepalyginamai didesnė.

Išskyrus Angliją, Prancuzija pirmoji Europoje padarė pas save visišką politinį perversmą, pirmoji įgyvendino demokratiškus šalies valdymo pradus, ir tame — jos didis istoriškas užsitarnavimas. Prancuzų revoliucija įsižiebė gaisru, nuo kurio nulėkė kibirkštys į visą Europą, ir nuo kurio sena tvarka užsidegė visur, ir palaipsniui atėjo išsilaisvinimas viso pasaulio.

Didus pradai laisvės, lygybės, brolybės buvo paskelbti pirmą kartą Prancuzijoje, ir tai buvo didžiausiu įvykiu visoje pasaulio istorijoje, kokios nebuvo tobulos revoliucijos artimiausios pasekos pačiai Prancuzijai.

Viešpataujant prancuzų karaliams Liudvikui XIV ir Liudvikui XV, XVIII amžiuje, neribota karalių valdžia buvo privesta iki kraštutinumo, rumų puošnumas pasiekė negirdėtą kiekį; Liudvikas XIV galėjo apie save sakyti: "valstybė — tai aš!"

Tuo pačiu laiku žmogiška mintis prancuzų galvotojų ir rašytojų asmenyje padarė didelius žingsnius pirmyn ir žymiai paruošė prancuzų revoliuciją. Volteras, Ruso, Monteskje, Didro, Dalamberas ir kiti darė didžiulės įtakos į bendralaikius. Volteris buvo labai talentingas satirikas; savo kuriniuose jis be pasigailėjimo ir piktai išjuokė prietarus ir puolė dvasiškiją, jos slėgimus ir piktadarybes. Jį sodino į kalėjimą, bet jis ir ten netilo ir vis išjuokė paikumą ir prievartas; jo kuriniai buvo deginami budelio ranką, bet jo įtaka visuomenei nuo to didėjo. Volterio bendralaikis, Žan Žak Ruso (Ženevietis), buvo toks pat drąsus protas. Jis kaltina visą civilizuotą visuomenę, taip išdidžiai dėl savo civilizacijos; jis užduoda jai klausimą: ar atnešė visa ta civilizacija gerą žmonėms? Ar pasidarė žmonės dėl jos laimingesni? Ir, atsakydamas į tą klausimą, jis nurodo į trukumus ir blogus jo laikų visuomenės palinkimus, palygina ją su laukinių žmonių visuomene ir nurodo į tai, kad daugelyje atvejų laukiniai žmonės geresni už juos.

Romane "Emilius" jie piešia busimos visuomenės žmogų tokį, kokį jis įsivaizduoja: nepriklausomą, mokantį galvoti ir veikiantį visuomet nepriklausomai, neigiant gyvenimo ir elgimosi visų priimtus pavidalus, niekus, neigiantį prabangą, gerbiantį labiausiai už visą ką darbą ir uždirbantį sau lėšas pragyvenimui fiziniu darbu.

Visa eilė mokslininkų ir rašytojų, Volterio ir Ruso bendralaikių, — Dalamberas, Dirdo, Monteskje ir kiti — ėmėsi sudaryti bendromis pastangomis "Didžiąją mokslų ir menų enciklopediją". Tame kurinyje buvo manoma suteikti pagrindines žinias iš visų mokslų; kiekvienas iš to darbo dalyvių turėjo parašyti enciklopedijai straipsnius iš savo specialybės. Bet visi jie turėjo bendrą tame, kad skelbė pirmiausiai laisvę visišką visų žmonių lygybę, reikalavo gyvenimo, pastatyto ant išminties ir teisingumo. Enciklopedistų darbas neturėjo galėjimo buti baigtas; jų enciklopedija buvo uždrausta ir konfiskuota, jos autoriai daugiausiai suimti, bet darbas buvo vis tik padarytas. Jie padarė didžiulę įtaką bendralaikiams, dar gi ir už Prancuzijos ribų. Pirmą kartą pasigirdo žodis "žmogus", geresnia, aukšta to žodžio prasme, kaip butybė, turinti protą, sąžinę, laisvę, bet kokių privilegijų, luominių ir kitų pirmenybių, nežiurint jo kilmės, be jokio ryšio savo bočiams, priklausimo vienam ar kitam visuomenės bureliui, dar gi nepriklausoma nuo savo išlavinimo.

Visų tokių minčių išplatinimui daug padėjo brošiurinė literatura, kuri atsirado tuo laiku ir pasidarė didžiulė. Daugybė naujų brošiurų ir knygų sprendė visokius laiko klausimus taip kaip sakė išlaisvinimo idejos XVIII šimtmečio filosofų. Tos brošiuros budavo išperkamos išgrobtinai, iš rankų pąskleidus; tas karštas atsiliepimas ir bendra užuojauta visuomenėje aiškinama tuo, kad bendra buklė Prancuzijoje buvo privesta iki tokio įtempimo, kad be atnaujinimo žmonės turėjo žuti.

Tai kokia buvo bendra Prancuzijos buklė XVIII amžiaus pabaigoje?

Prancuzija iki revoliucijos nebuvo vienas politinis vienetas, o priešingai, buvo susmulkinta į provincijas, iš kurių kiekviena laikė savo senoviškus papročius kalbą ir kt.; kai kuriose provincijose buvo savo atskiri įstatymai ir savo mąstai; vis šalis buvo išpiaustyta muito sienomis; pervažiuojant nuolat buvo imami muitai.

Tokia tvarka pasidarė visiškai nepakenčiama pagal prekybos ir pramonės didėjimą visos tos muitinės, muitai, mąstų ir tvarkos skirtumas laikė laisvą pramonės vystymąsi, ir gyvenimas privedė XVIII šimtmetyje Prancuziją prie to, kad

(Tąsa ant 5-to puslapio)

UKININKAI VĖL LINKSMI

Linksmos dienos sugryžo ukininkams Oregon, Washington ir Idaho valstijoms. Karės sudraskyta Kinija reikalauja labai daug kviečių ir kasdien tukstančiai bušelių buna jai išsiusti. Taip daug yra reikalaujama, kad nėra daugiau vietos sudėt kviečius į sandelius, tai sudeda maišus lauke kol laivas nenuveš į rytus.

Hartford, Conn.

SLA. IŠVAŽIAVIMAS

Liepos 30 dieną, Charter Oak Parke West Hartforde, įvyko SLA. 4-to apskričio - kuopų išvažiavimas, kurį bendrai surengė suaugusių ir jaunuolių kuopų nariai. Šiame išvažiavime dalyvavo ir SLA. organo "Tėvynės" redaktorius p. S. E. Vitaitis su savo žmona Zose. Pastaroji išlaikė debiutantės egzaminą, "sukritikavo" visus kalbėtojus. Reikia pasakyti, kad Vitaitienė iš dainininkės virto kalbininke — oratore; teko sužinoti, kad sekamuose SLA. Pildomos Tarybos rinkimuose ji vaidins svarbią rolę kaipo oratorė, tatai pirmą savo pasirodymą — debiutą atliko SLA. apskričio išvažiavime ir savo užduotį, kaip p. J. Sekys sako, atliko labai puikiai.

Išvažiavimas buvo gana pasekmingas, daug žmonių ir jaunimo dalyvavo. Diena buvo labai graži ir karšta, tatai biznis buvo geras, daug sandvičių, alaus ir kitokių lengvų ir stiprių gėrymų pardavė, nuotaika išvažiavime buvo labai graži iki programui tik rengėjai ir svečiai gerokai įkaito besivaišindami vieni su kitais prie baro. Tikimasi, kad šis išvažiavimas gautu pelnu papildys SLA. apskričio tuščią iždą ir išlygins skolas. Bet yra spėliojimų, kad gali buti ir atbulai, nes biznis buvo prastai ir ne ekonomiškai vedamas; vedėjai — ypač hartfordiškiai buvo labai nusiplikinę naminę ir alutį beragaudami, ypatingai manadžierius su savo adjutantu apie biznio vedimą nesirupino, skerečiojo po salę ir parką, kabinėjosi su bobelėmis ir kartais ieškojo sau lygių išbandymui kumšties patvarumą. Tokiose sąlygose ir tvarkoje buvo vedamas biznis. Todel tuli apskričio kuopų viršininkai abejoja, kad nuo išvažiavimo biznio paliks daug pelno, vienok yra viltis. Bet jeigu apskritis dabar negautų pelno, tai niekados iš skolų neišsikas.

PROGRAMA IR ŠPOSAI

Buvo ir programa, jeigu tikrai galima pavadinti programa. Surengtos prakalbos, pakviestas p. Vitaitis kalbėti, kartu su juom ir jo žmona Zosė atvyko. Pirm. p. Pr. Videikis pranešė publikai, kad bus žymųs kalbėtojai, priliminariniais kalbėtojais perstatė veikėjus, V. Alksninį, Ant. Birietą ir S. Bujanauską; pastarieji trys žymųs SLA. darbuotojai ir apskričio viršininkai, kalbėjo trumpai ir logiškai. Visi pabriežė savo kalbose, kad Susivienijimas tegali rengti tokius išvažiavimus tiktai su pagelba jaunimo. Ragino jaunimą rašytis prie Susivienijimo. Patarė tėvams savo vaikus prirašyti prie SLA. organizacijos.

Principinis kalbėtojas p. Vitaitis, "Tėvynės" redaktorius pradėjo kalbėti, bet matydamas, kad klausytojų nedaug, pareiškė, kad išvažiavimuose prakalboms ne vieta, kad jis trumpai kalbėsiąs. Jis sako: "aš manau, kad vieton laiką gaišuoti su prakalbomis, geriau padarysim nueidami prie baro alučio gerti ir biznį daryti, nes Susivienijimui, ypatingai apskričiui pinigai reikalingi". Tatai p. Vitaitis kalbėjo trumpa, bet logiškai. Jis pareiškė, kad SLA. jaunimas lošia svarbią rolę organizacijoje, ir, kad pageidaujama, idant daugiau jaunimo atsirastų Susivienijime. Jis nurodė, kad jaunimas tai tautos ir organizacijų ateitis, kad be jaunimo tauta ir organizacija gyventi ir pasisekimą turėti negali. Jeigu ne jaunimas, tai šis išvažiavimas butų nykus ir nepasekmingas. Vitaitis taipgi ragino tėvus, kad jie rupintusi savo vaikus prirašyti prie Susivenjmo, nes Susivienijimas jiems yra naudingas, o jaunimas reikalingas Susivienijimui.

PONIA VITAITIENĖ SAKO, KAD AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMAS NIEKO NEVERTAS

Nežinia ar p. Vitaitienė buvo kviesta kalbėti išvažiavime ar ne, nes ji Susivienijime jau nepriklauso — ne narė. O priežastis jos nepriklausymo prie Susivienijimo yra visiems gerai žinoma — del jos su P. Jurgeliute kivirčių, buvo Pildomosios Tarybos prašalinta iš SLA. Bet mes nustebome, pamatę ją SLA. 4-to apskričio išvažiavime kaipo debiutantę, pirmu kartu pasirodžiusią oratorės rolėje. Gal but kad p. Vitaitienė bando sugrįžti prie Susivienijimo. Kiti spėlioja, kad ji seniau bandė pasidaryti karjierą kapo dainininkė — solistė, bet nepavykus, dabar bando tapti oratore — kalbininke. Tačiau jos šis, oratorės rolėje pasirodymas išėjo nevykusiai, bet tuliems patiko. Jonas Sekys, vienas iš "kritikų" pripažino, kad ji pasirodė šauniai. Kiti sako, kad jos pasirodymas oratorės rolėje pastatė ją į labai pažeminančią padėtį.

P. Zosės prakalba daugelį klausytojų pakratė, gi jaunuoliai labai tapo įžeistais. Vienok ji užsirekomendavo save kaipo autoritetas pažinime Amerikoje gimusio ir augusio jaunimo, nes ir ji pasisakė esą čia gimus ir augus, todel geriausiai jį pažįstanti. Ji pasakė tokį spyčių, kad nustebino visos Conn. valstijos kuopų narius: "sukritikavo" pirmuosius kalbėtojus, pareikšdama, kad "Amerikoje lietuvių gimęs ir augęs jaunimas nieko nevertas". Ji tarpe kitko pasakė: "Jei ne senieji SLA. nariai, tai šito išvažiavimo nebutų, jei seniai nesirupintų Susivienijimo reikalais ir parengtmais, tai jaunimas neparengtų išvažiavimų, del jaunimo Susivienijimas galėtų subrankrutinti. Sako: "štai jus matote du Susivienijimo Pildomoje Taryboje jaunuolius, J. Januškevičių, Jr. ir Dr. Stanislovaitį, kokia nauda iš jų Susivienijimui? Jokios, o žalos Susivienijimui jiedu pridarė labai daug bekeldami trukšmą Pildomoje Taryboje". Apskričio viršininkai girdėdami tokią jos kalbą, kaito kaip vėžiai ant žarijų padėti ir nežinojo ką su debiutante daryt.

"A. L". Reporteris, S. B. P.

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BIČIŲ

MEDUS

Šitą pavasarį dar tiktai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuot kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilių. Mano bičių medus kas metai gauna pirmutinį laimėjimą. Mokestis su pristatymu:

Už stiklinę medaus kvortą 80c
Už galioną $3.00

ir Koriukas Dovanai

Galit ypatiškai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. WWorcester, Mass.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 8, 1879.

Musų Skaitytojų Žiniai

Mes norime prisiminti gerb. savo skaitytojams, kad paskutinėmis dienomis Amerikos Lietuvio administracija išsiuntinėjo paraginimus del pasinaujinimo prenumeratos už Amerikos Lietuvį. Paraginimai buvo išsiuntinėti ir tiems musų rėmėjams, kurie Amerikos Lietuvį turi užrašę savo giminaičiams, Lietuvoje gyvenantiems. Ypatingai siuntinėjimas laikraščio Lietuvoje mums brangiai atsieina, todel prašytumem veikiai pasinaujint, kad galėtumem jiems siuntinėt be sutrukdymo.

Vasaros laiku, paprastai spaudos biznis sumažėja, o išlaidos laikraščio išleidinėjimui pasilieka tos pačios. Todel, ypatingai šiuo momentu atsikreipiam į tuos savo skaitytojus, kurių prenumeratos yra pasibaigę, tuojau pasinaujint ir gaut mums vieną kitą naują skaitytoją.

Am. Lietuvio Adm.

Vilniaus Geležinio Fondo Diena

Lietuvos kariuomenės žygiui į Vilnių paminėti, rugpiučio m. 27 d. visoje Lietuvoje rengiama Vilniaus Geležinio Fondo diena. (Rugpiučio 28-tą dieną, 1920 metais Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių ir tiktai iš priežasties padarytos viliugingos lenkų klastos sulaužyme Suvalkų sutarties, Lietuvos kariuomenė turėjo laikinai pasitraukt už Trakų pilies griuvėsių. **Red.**)

Šios dienos tikslas yra gerbti Lietuvos garbingąją kariuomenę, apgynusią kraštą nuo taip gausingų priešų ir paskatinti lietuvių tautą dėtis į Vilniaus Geležinio Fondo rėmėjus, tuo budu stiprinant tautos moralines, fizines ir materialines jėgas kovoje už savo sostinės — Vilniaus atvadavimą ir kenčiančių svetimųjų priespaudą brolių lietuvių išlaisvinimą.

Atmindami tai, kad tik Dievui padedant, lietuvių tauta, susiburusi į Vilniaus Geležinį Fondą ir kartu su kariuomene kovojanti, kad ir nevienodu ginklu, pasieks to, ko taip pati trokšta ir ko laukia šimtai tukstančių Vilniaus krašto lietuvių. Reikia, kad Vilniaus Geležino Fondo Diena taptų to vieningumo ir didžiam tautos žygiui pasiryžimo simboliu.

Tą dieną kiekvienas lietuvis ir kiekvienas Lietuvos pilietis turi pajusti savo svarbiausią pareigą — kovoti visomis išgalėmis už savo sostinės — Vilniaus atvadavimą ir sužadinti savyje tvirtą pasiryžimą tą svarbią pareigą atlikti — dedant centus į Vilniaus Geležinį Fondą.

Kad Lietuvos kariuomenės į Vilnių žygis — Vilniaus Geležinio Fondo Dieną visoje Lietuvoje ir už jos sienų lietuvių išeivių butų kuo iškilmingiausia minimas ir kad tas minėjimas duotų kuo daugiausia naudos Vilniaus Geležinio Fondo tikslo siekiant, reikia, kad prie jos suorganizavimo savo darbu ir sumanumu prisidėtų visa Lietuvos visuomenė ir jos organizacijos. Tegul nelieka Lietuvoje nė vieno kampelio ir užsienyje vietos, kur gyventų nors keletas lietuvių, kurioje Vilniaus Geležinio Fondo Diena nebutų paminėta.

Vilniaus Geležinio Fondo Dienai organizuoti iniciatyvos imasi VVS-gos apygardų bei skyrių Vilniaus Geležinio Fondo komitetai, o kur jų nebutų — Lietuvos S-gos rinktinės ir buriai, kviesdami prie to darbo prisidėti visas organizacijas ir visuomenės vekėjus.

Vyriausias Vilniaus Geležinio Fondo Dienos Komietas

Lenkų Okupuota Ukrainiečių Teritorija ir Gyventojai

Krokuvos universiteto docentas Kubijovič, pasiremdamas lenkų 1931 m. statistika, apdirbo davinius apie gyventojus lenkų okupuotose ukrainiečių žemėse. Jisai įrodo: Lenkai yra okupavę ukrainiečių žemes, kurių plotis siekia 135.000 kv. kil. ir kuriame gyvena 9.-350.000 gyventojų, o iš jų 6.195.000 yra ukrainiečiai.

1921 m. ligi 1931 m. ukrainiečių skaičius padidėjo 10%. Vakarų Ukrainos miestuose ukrainiečių gyvena 20%, o kaimuose — 80%. Lenkų skaičius tose žemėse yra labai nepastovus, bendrai jų skaičius ten mažėja, išskyrus Polisio vietoves, kur matosi aiškus prieauglis, ir tas prieauglis pasireiškė del to, kad lenkų valdžia yra perkėlusi ten 2.700.000 lenkų nuolatinių gyventojų. Dabartinis ukrainiečių skaičius Polisio vietovėse siekia 900.000, bet kai lenkų valdžia atitinkamai įvykdys tose žemėse kolonizaciją, tai ukrainiečių butis ten žymiai pablogės.

Ukrainiečių pranešimu iš Lvovo, 1933. V. 7 d. Berežanų apylinkėje ant Lysonia kalno ukrainiečių pastangomis buvo pastatytas kryžius žuvusiems ukrainiečiams kovose del savo šalies laisvės atminti. Praeitais metais tas kryžius lenkų buvo sunaikintas, lenkai ne tik uždraudė kryžių statyt bet sunaikino buvusius ten kapus.

Iš L. U. D-jos Žinių No. 10

Pažinkim Savo Vėliavą

Jau penkiolika metų kaip džiaugiames Lietuvos laisve ir nepriklausomybe. Jau penkiolika metų kaip mes Amerikos lietuviai įvairiuose savo parengimuose bei didesnėse sueigose vartojame savo tautišką veliavą. Vartojame ją delto, kad ji mums, lietuviams brangi ir gerbtina, mes didžiuojamės, kad ji atgavo savo teisę plevėsuoti greta didžiųjų valstybių veliavų. Bet, ar tai per savo nestropumą, ar tai per nežinojimą, vieton, kad savo vėliavą pagerbti, mes ją kartais paniekinam.

Nesenai teko pastebėti viename gana rimtame parengime, Hartford, Conn., atvirkščiai iškeltą lietuvišką veliavą. Butent: geltonoji spalva apačioje, o raudonoji viršuje. Reikia pasakyti kad Hartforde tai atsitinka jau ne pirmą kartą. Ir į tai nekreipiama domės. Tai parodo, kad mes dar nepažystam savo veliavos, arba jos visai negerbiam.

Gal but kaikuriems atrodo menkniekis, ir mano kad vėliavą galima vartoti visais šonais, bet ištikrųjų, kaip kitų tautų, tai taip pat ir musų tautos, vartoti vėliavą klaidingai, yra pažeminimu tautos. Iš šalies žiurint kaip lengvai yra žaidžiama savo tautos vėliava, yra labai liudna, ir tiesiog lietuviui mylinčiam savo tėvynę, užgauna jausmus.

Tautiška vėliava yra tautos simbolis; vartodami vėliavą mes pagerbiam tą tautą. Bet kokia gi bus tautai pagarba, jei jos vėliava bus atvirkščiai pakabinta? Todel nekompromituokime patys savęs, ir išmokime taisyklingai vartoti savo tautos vėliavą: Butent: kabant vėliavai, geltonji spalva privalo buti viršuje, žalia vidury ir raudonoji apačioje. Tik tokiu budu vartodami vėliavą, mes pagerbsim savo tautą.

P.

ORLAIVIO LITUANIKOS VAIZDAS, KURIAME ŽUVO LIETUVOS LAKUNAI

Čia matome Lituanikos lužėsius, kuriuo musų lakunai Steponas Darius ir Stanislovas Girėnas skrido iš New Yorko Kaunan. Juodu ištiko nelaimė Vokietijos žemėje (Pomiranijoje, netoli Lenkų rubežiaus) 400 mylių atstume nuo Kauno aerodromo. Kadangi Lituanikos lužėsiai buvo vokiečių perkelti kiton vieton iki prieš išegzaminavimą įvykio priežasties, tai duodasi matyt, kad Vokietijos pasienio sargyba Lituaniką pašovė. New York laikraštis "The News" tvirtina, kad Europos diplomatai yra taipgi tos nuomonės. Dabar liekasi truputį lukterėt ir prisilaikyt nuo apkaltinančių Vokietiją spėliojimų iki išgirsime oficialį Amerikos ir Lietuvos valdžių žodį. Ypatingai Lietuvos, kuri yra daugiausiai tuo reikalų susirupinusi, ir rodos, yra paskyrusi komisiją, kuri nuodugniai ištirs įvykio priežastį.

V. M. ČEKANAUSKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAKUNŲ TRAGINGA MIRTIS PRUSIJOJE

LAKUNŲ DARIAUS IR GIRĖNO PERSKRIDIMAS ATLANTIKĄ IR JŲ TRAGEDIŠKA MIRTIS, PAKRATĖ AMERIKOS IR LIETUVOS VISUOMENĘ

Amerikos lietuvių lakunų, Kapt. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno dvejų metų svajonė atsižymėti aviacijoj, pasiekti kilnaus tikslo, užpelnyti sau ir savo tautai garbę aviacijos istorijoj tapo realizuota. Musų didvyriškų lakunų Dariaus ir Girėno ritieriškas žygis, nors labai sunkiose sąlygose pradėtas, bet kilnių Amerikos lietuvių remiamas, tapo įvykdintas ir lietuvių tautai aviacijos istorijoj bus lapas parašytas.

Tačiau gal rasis tokių lietuvių, kurie pasakys, kad Kapt. S. Darius ir lakuno S. Girėno pasiryžimas tokiam rizikingam ir pavojingam žygiui del savo ir lietuvių tautos garbės buvo perdidelis pasiaukavimas, kad vien tiktai del garbės rizikuoti gyvybę, tai nieko vertas dalykas. Paviršutiniškai žiurint atrodo, kad šie du musų jaunuoliai bereikalingai į mirties nasrus įšoko. Bet giliau pažvelgus į jų tikslą, matome jų kilnų idealą, pasiaukavimą visos lietuvių tautos garbei, kuomet jie pasileido į tolimą arti 5 tukstančių mylių oru kelionę.

Aviacija, tai yra naujos eros ir labai svarbi susisiekimui pramonės šaka. Musų lakunai Kapt. S. Darius ir Stasys Girėnas taip kaip ir kiti pionieriai aviacijos srityje, geidė ne tiktai perlėkti lėktuvu audringą platų Atlantiką, bet eksploruoti oro bei vėjų versmes virš Atlantiko-vandenyno, jie geidė susipažinti su oro sąlygomis Atlantike, įgyti naują metereologijoj žinybą ir tuo budu atsistoti ant aukštesnės papėdės aviacijos srity. Kitas svarbus dalykas ir kiekvienam aviatoriui butinas, tai navigacija, ypatingai tokiose sąlygose kaip kad navigatoriui tenka susidurti tamsoje oro kelionėje. Tamsame bei miglotame ore, debesiuose, navigacija ne kiekvienam lakunui buna paprasta problema — sako Amerikos vienas iš žymiausių lakunų, Kapt. Geo. R. Pond. Taigi, musų lakunai Kapt. Darius ir S. Girėnas buvo prityrę lakunai ir gabus navigatoriai, šiuos faktus rodo jų dramatiškas į orą pakilimas su labai sunkia jų lėktuvo našta ir skridimas per Atlantiką be paklydimo — kaip Dr. James H. Kimball, Amerikos oro biuro vedėjas pareiškė, išsilaikymas nustatytoje kelio linijoje per Atlantiką, reiškia jų nepaprastą gabumą navigacijoje, pakėlimas tokio krovinio — kaip 800 gasolino galionų, 25 galionų alyvos ir kitų sukrautų daiktų į jų Lituanica lėktuvą rodo, kad musų lakunai buvo savo srity— aviacijoj, pasiekę tobulo išsilavinimo. Tačiau jie dar nepasitenkino savo patyrimu, žinyba, norėjo daugiau patyrimo įgyti ir tuo budu pasiekti aukštesnio laipsnio praktišku bandymu vieton teoretiniu studijavimu.

Aišku, kad musų lakunai butų galėję savo tikslą pasiekti visais atžvilgiais, jeigu jie nebutų pataikę į labai audringą orą Prusijoje, kuris ne tik apsunkino jų kelionę, bet ir sutrukdė. Baigiantis gasolinui, lakunai buvo priversti nusileist nakties tamsumoje, nedasiekus Kauno ir žuvo Vokietijos girios tankumynuose. Wiley Post, su mažesniu kroviniu, su žymiai geriau įrengtu ir stipresniu lėktuvu, turinčiu 550 arklių pajėgos, buvo priverstas nusileisti Karaliaučiuje — audra privertė Wiley Post sustot Karaliaučiaus erodramoje. Gi musų lakunų lėktuvas buvo žymiai prastesnis, tiktai 365 arklių pajėgos, sunkią naštą vešdamas audringa me ore. Musų lakunai buvo prityrę, gabūs ir savim pasitikėjo. Rizika, jų ritieriškiems žygiams buvo menkas dalykas. Budami praktiškais lakunais, jie nerizikavo, tikri buvo, kad normališkose oro sąlygose pavojaus jiems nėra, delto pasileido kelionėn. Daug kitų rimtų priežasčių bei principinių tikslų jie turėjo, kurių mes nežinojom ir suprasti negalėjom. Todel butų nesąmonė sakyti, kad musų lakuai buvo adventuristai — laimės kareiviai, kad jie rizikavo nesuprasdami savo gyvybei pavojaus reikšmės. Ne, jie suprato, bet kartu jie savo prityrimui, fizinėmis bei protinėmis pajėgomis pasitikėdami, žinodami savo lėktuvo motoro patvarumą, drąsiai su pilna vilčia be baimės pasileido 4,900 mylių tolumo oru kelionei. Tas jų žygis nebuvo adventurizmo žygis pilnoje to žodžio prasmėje, tai buvo ilgai praktiškai apgalvotas ir tinkamai prie jo prisirengimas atliktas.

KAS GALĖJO TIKĖTI, KAD LIETUVIAI TOKĮ ŽYGĮ ATLIKS?

Kapt. S. Darius ir Stasio Girėno atliktas žygis rodo, kad lietuvių tautoje dar tebėra palikusios drąsos instinktas. Senovėje lietuviai buvo galinga ritieriai, valiojo nugalėti žymiai skaitlingesnius priešus karo žygiuose ir savo praktiška sąmone gyvenime buti tobulesniais už kitus, nors aukščiau vedamoje krikščioniškoje civilizacijoje pakilusius. Drasa ir taktas senovės lietuvių buvo jų galybės esmeninė butybė. Jų budas ir valios patvarumas, tai pajėgos šaltinis. Bet kas butų įtikėję, kad šiais laikais, atgimstanti ir bebundanti lietuvių tauta galės turėti tokius sunus kaip Darius ir Girėnas — naujos 20-to amžiaus eros ritierius?! Amerikonai stebėjosi jų drąsumu ir narsumu.

Kapt. Steponas aDrius ir lakunas S. Girėnas žuvo. Taip, gaila mums jų, netekome musų tautai brangių oro Sakalėlių. Bet kyla klausimas, ar Darius ir Girėnas butų užsitarnavę aviacijos istorijoj tokią žymią vietą nebandydami imtis tokio drąsaus pavojingo žygio? Ne, nors jie butų pragyvenę daug metų, bet nebutų atsiekę sau tokios garbės aviacijoj, istorija nebutų taip įvertinus jų savo lapuose. Dabar gi aviacijos istorijoje jų vardai palieka amžinai gyvenančiais. Musų lakunai fiziškai žuvo, bet dvasiškai gyvena. Gal butų jie dar keletą dešimt metų gyvenę, bet mažai kam but buve žinomi, jųjų aviacijoje pasiektos tobulybės ir jų aukštas laipsnis nebutų įrekorduotas aviacijos istorijos lapuosna, dabar gi jų atliktas žygis pagamina plačią vietą jiems istorijoje ir kartu suteikia nemirštamą jiems ir lietuvių tautai garbę ir prestižą aviacijos mokslo šakoje ir lietuvių budo bei drąsos atspindį palieka užrekorduotą. Žmogus visviena neilgai ant žemės gyvena, tatai anksčiau ar vėliau jis turi išnykti — mirti, į žemę pavirsti. Bet kuomet žmogus ką nors savo gyvenime svarbaus, nemirštamo, atlieka, palieka iš savo gyvenimo ką nors žmonijos istorijai, tai jis gali jausti, kad ką nors yra atsiekęs begyvendamas.

Taigi, nors gaila mums musų žuvusių lakunų, bet kartu suprantant jų žuvimo — mirties priežastį, tačiau tenka didžiuotis jų nuveiktais bei atliktais žygiais, kurie palieka gyvais ir gyvens amžinai istorijoj. Daug but kas galima pasakyti apie šiuos du musų tragediškai gyvenimą baigusius didvyrius, bet lai istorikai ir biografai rašo ir atpasakoja jų gyveime atliktus tobulus, jiems ir tautai naudingus žygius. Man netenka gilintis į jų visus gyvenime romantiškus, dramatiškus veiksmus, tenka tiktai su pasigerėjimu ir jų apgailestavimu pasakyti, kad butume buvę laimingi jei musų lakunai butų išlikę gyvi po savo riteriško žygio, nes jie butų turėję daug ką mums įdomaus ir pamokinančio pasakyti apie įgytus patarimus. Tačiau, Dariaus ir Girėno atliktas žygis buvo pirmas toks musų tautos aviacijoje, bet nebus paskutinis. Kapt. S. Darius ir lakuno Girėno atliktas žygis paskatins ne vieną lietuvį aviatorių, ne vieną priaugintį jauną lietuvių pasekti Dariaus ir Girėno pėdomis. Šiuom atžvilgiu, Darius ir Girėnas tampa musų tautos didvyriais ir kaipo toki, symbolu musų jauniems lietuviams bei aviatoriams, jiedu bus šaltiniu ambicijos ir inspiracijos aviacijos srityje. Darius ir Girėnas atsistoja greta musų senovės bočių ritirių panteone. Tatai apgailestaudami jų tragingą mirtį — nelaimę, kartu didžiuojamės jais ir džiaugiamės jų kilniu, garbingai atliktu žygiu. Mes juos nepamiršime, nes lietuvių tauta gerbia ir gerbs juos kaipo pirmuosius Atlantiką nugalėjusius lietuvius— aviacijos pionierius.

Mažai yra tautų, kurių sunai yra atlikę tokius drąsius ritieriškus žygius nugalėjimui Atlantiko. Šiandien kiekviena tauta turi savo aviacijoj eilę sunų, tačiau ne kiekviena gali pasididžiuot jų tobulumu, drąsumu ir praktiškumu aviacijoje. Amerikonai, anglai, italai, vokiečiai, francuzai ir ispanai bėgyje pastarų 4-rių metų aviacijoj yra pasižymėję. Iš musų kaimynų tiktai vokiečiai yra atsiży-

Pareiškimas Žuvusio Didvyrio, Stepo Dariaus

Man Stepui Dariui, draugui Girėno,
Beskriejant į mus' tėvynę,
Nuskrist prisiėjo kur yr' kiekvieno
Atilsio vietą šaltam žemyne.
Bet man vis-vien, bet man vis-vien!

Kur žvaigždė vilties žybėt perstoja,
Kur viskas yra vien juoda,
Ar kas grožybes po kojų kloja,
Ar karčią tulžį gert' duoda...
Tas yr' vis-vien, tas yr' vis-vien!

Ar aš gulėčiau ant aukšto kalno,
Puikiausiam rume, ar tai šilkuos,
Tas neb'suteiktų man jokio pelno,
Ar menkam karste, ar tai purvuos.
Tas yr' vis-vien, tas yr' vis-vien!

Jau širdis mano kraujais užkepo,
Ir akys taipgi užsimerkė,
Esybė mano lavonu tapo;
O mirtis man butą suteikė.
Bet man vis-vien, bet man vis-vien!

Tas, kur's numirė, yr' jam vis-viena,
Ar žemė minkšta ar ji but kieta;
Ar simtą metų ar vieną dieną,
Jis butų gyvenęs į šitą svietą.
Tas jam vis-vien, tas jam vis-vien.

Nes kas numiręs, nei girdi, nei mato,
Neb'gaili nieko palikęs;
Ar del jo kryžių kapuose stato,
Ar kas jį keikia supykęs.
Del jo vis-vien, del jos vis-vien!

Ar aštrių diglių, ar žalių rutų
Jųs man vainiką nupinsit;
Ar manę peiksit, ar kad neb'žutų
Vardas mano, mane garsinsit.
Tas man vis-vien, tas man vis-vien!

Gyvąjam žmogui pinkit vainiką,
Arba jam kurkit šventynę,
Kaip jis darbuojas, tankiai už dyką,
Arba kaip gina tėvynę.
Beginant brangią tėvynę.

Philadelphia, Pa. **Emilija Rakšnienė**

PRISIRENGUSIOS LENKTYNĖMS

Šios vandens karalaitės su savo laivukais ima dalyvumą lenktynėse Lido klube, Long Island, New Yorke. Ecuador valstybės gyventojai naudoja šiuos laivus perplaukimui per vandenį.

Naminiai Vabalai

Netik žmogui vasara yra viso meto linksmiausias laikas, bet ir visokiems insektams arba vabalams, kandžiams, bambatieriams ir musėms, nė kuo neblogesnis, nes jie veisiasi rakanduose, žieminėse drapanose, kurios neatsargiai pakabintos kamaraitėse, ir virtuvėse, kur maistas neuždengtas.

Pavargusios šeimininkės bėga į grosernę, į tavorų krautuves pirkti visokių naikintojų del tų įkerų insektų. Bet jos pačios turi spręsti katrie produktai yra geri ir katrie be vertės. Gerai, kad Agrikulturos Departamento Vabalų Biuras studijavo šitų visų insektų kontroliavimą ir teikia visiems informacijas apie geriausius budus paliuosuoti namus nuo jų.

Kandžiai šeimininkę labiausia vargina. Labai mažai namų vasaroj be jų apsieina ir tie insektai baisųs naikintojai jei jų nesukontroliuoti. Beveik negalima visiškai juos išnaikinti. Jie veisiasi netik drabužiuose bet ir rakanduose, mėgsta divonus, ir kartais tik vienas šmotelis gali pristatyti labai daug kandžių per visą namą.

Visų pirmiausia reikia visus draubužius ir divonus padėti saugioj vietoj per vasarą, bet turi buti gerai nučystyti pirmiaus ir kur galima nuplauti ir ant saulės išdžiovinti. Tą reikia daryti nes kandžiai gal jau išperėjo kiaušinukus ant drabužių ir tie kiaušinukai gal jau išpavirs kandžiais nepaisant kokios pastangos dėtos juos išbaigti.

Kuomet drabužiai iščystyti ir ant saulės išdžiovinti, tad juos reikia apvynioti storoj popieroj arba laikraščiuose, bet pirmiaus apibarstyti kokiu nors naikintoju. Kandžiai negali dasiekti drabužius per popierą. Napthalene ir kamforas geriausi naikintojai.

Drabužių kandžiai išbaigia vilnonius drabužius ir daiktus, kailius, plaukus, plunksnas ir visus iš tų padarytus daiktus. Kailiai turi buti padėti šaltose vietose (cold storage) kur galima, bet pirmiaus iščystyti. Kitaip gali atsirasti kiaušinukų garmentuose ir tie kiaušinukai tuoj pavir į kandžius jeigu šalčio temperatura nėra tinkama, ir toki kiaušinukai pavirs į kandžius jeigu tik išimti iš šaltos vetos rudeny.

Su divonais, kaurais ir rakandais jau sunkesnis problemas. Drabužių kandžiai beveik nepriein prie naminių daiktų ir drabužių, kurie kasdien vartojami, bet rakandai gal buti tankiai vartojami ir vistiek kandžių užkrėsti. Jeigu matai, kad kandžiai priėjo prie kokių rakandų tai išimk iš kambario ir gerai išrukyk. Tam tikslui galima vartoti sieros (sulphur) žvakės dumų, galima nupirkti vaistinyčioj. Atsargiai vartok tas žvakes, nes reikia saugotis nuo ugnies.

Yra dvejos knygutės apie kandžius, abidvi šeimininkė gali gauti pareikalaujant iš Department of Agriculture. Tos knygutes yra" Clothes Moths and Their Control", Farmers Bulletin No. 1353, ir "Control of Moths in Upholstered Furniture" Farmers Bulletin No. 1655.

Bambatieriai tik lanko tas vietas, arba tą kambarį, kuriame randa maisto. Tą visi gerai žino. Jeigu maistas nenuneštas į arba per kambarius vientik laikytas tam tinkamoj vietoj ir tada gerai uždengtas arba apvyniotas, tai žinok, kad bambatierių neatsiras, ir kad nors keli pasirodytų, tai prižiurėk maistą geriaus ir jie išnyks. Švariai laikyk virtuvę ir matysi kaip greitai jie išsibaigs.

Kaip varna tarpe paukščių, taip bambatieriai tarpe insektų gerai save apsisaugoja nuo priešų. Jų nerasi virtuvėje kuomet kas nors ten dirba arba žiburis uždegtas, bet tegul žmogus išeina iš virtuvės ir palieka maisto, jų pulkai pasirodys. Jeigu maistas nunodytas, juos išnaikinti, jie ta tuoj supranta ir prie maisto neina. Geras budas išnaikinti bambatierius yra apibarstyti vietas su "sodium fluorid", vartoti sau vieną arba pamaišyti pusiau su pudruotu "gypsum" arba paprastais miltais. Gerai apibarstyk lentynas, stalus, ir kitas vietas kur tik bambatieriai galėtų pasislėpti. Kiti geri bambatierų naikintojai yra "borax", "pyrethrum", sulphur".

Išnaikinti blakes, ypatingai jeigu jų daugybė pasirodo, reikia išrukyti namą arba kambarius su "hydrocyanic acid" gazu. Bet tas gazas yra labai pavojingas. Puikųs patarimai apie tą gazą ir kiti budai išdėstyta Farmers Bulletin No. 754 "The Bedbug". Dumai degančios sieros žvakes išnaikins insektą ir jo kiaušinius. Tas budas yra pigesnis negu vartojimas "hydrocyanic acid", ir saugesnis žmonoms. Stiprųs dumai gal apibaltinti namų rakandus. Insektų pudrai beveik be vertės išnaikinti blakes, nes nėr galima tą pudrą įdėti gana giliai visokiose skyliukėse. Gal lengviausias budas yra vartoti "benzine" arba "kerosine", arba kito aliejaus, bet vistiek su šepetuku reikia aptepti visas skyles, lovas, rakandus arba lubas, kur tik insektai pasislėpia.

Naminė musė yra pavojingesnė negu žmogus tiki, nes nesyki rasta, kad ji neša visokius gemalus ir žmones užkrečia visokioms ligoms. Langų uždengalai neprileidžia muses prie namų, bet kuomet sykį jos įeina į vietą, tad jau reikia vartoti musių popieras, ir bandyti švarumu jas išnaikinti.

Skruzdeles galima išbaigti vartojant apnuodytą sirapą su "arsenic". Rask jų vietas ir jas apipilk kerosinu arba gazolinu. Kaip išnaikint skruzdeles galima rasti Farmers Bulletin No. 740, užvardinta "House Ants".

Visas viršminėtas knygutes galima gauti nuo Superintendent of Documents, Government Printing Office, Washington, D. C. už penkis centus už kopiją, vientik knygutė No. 1655 yra dešimts centų.

Informacijų apie kitus insektus ir kaip juos išnaikinti irgi galima gauti nuo valdžios, nes Agrikulturos Departamentas nuolat veda visokius tyrinėjimus ir norintiems maloniai pasiunčia.

F. L. I. S.

---

mėjusiais aviacijos progrese, tiktai jie yra parašę ilgą istoriją aviacijoj, bet greta vokiečių atsistojo mažytė lietuvių tauta su Dariu ir Girėnu priešaky, kurie atliko garbingą drąsų žygį, suvaidino labai svarbią rolę ir tuo budu atsistojo greta kitų tautų aviacijoje pakilusių vyrų. Tatai, kad ir buvo labai nelaiminga, traginga musų lakunų mirtis, bet garbinga. Tas žygis musų didviriškus lakunus apvainikuoja nemirtina garbe. Tas faktas rodo, kad nors maža lietuvių tauta, kad nors per šimtus metų buvo vergė kitų tautų, bet joje dar tebėra pasilikęs didvyriškumas, drąsos, pasiryžimo ir valios patvarumo.

Dariaus ir Girėno skridimas per Atlantiką prasidėjo dramatiškai, Floyd Bennett erodramoje. Jiems teko sunkiose sąlygose, ir ne taip tinkamai bei saugiai kaip kiti turtingi lakunai. Jie mažiau paramos gavo savo garbingam tikslui nuo savo tautiečių negu gauna kitų tautų lakunai panašiems žygiams; vienok jie savo tikslą atsiekė. Tiktai dabar kiekvienas susipratęs lietuvis pradeda suprasti ir įvertinti jų žygių svarbą, tiktai dabar jis užsidega aviacijos dvasia. Kapt. Darius ir lakunas Girėnas parodė ne vienam lietuviui jaunuoliui aviatoriui kelią erdvių tuštumoje. Lai bus lengva Lietuvos — motynos žemelė musų garbingiems oro Sakalams — aviacijos pionieriams, Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui.

LIETUVOS ŽINIOS

DAUGIAU SPAUDOS PARODŲ!

Kai kur Lietuvoje buvo žmonių, kurie padarė spaudos parodėles, parodydami visus Lietuvoje išeinančius laikraščius. Geras sumanymas! Spaudos paroda centre turi kitą reikšmę, kaip tokia pat paroda kaime, pačių skaitytojų tarpe. Yra tokių žmonių, kurie iš pamėgimo renka bent po kelius numerius visų Lietuvoje išeinančių laikraščių, o juos surinkti reikia dar tyčia ir ruošti tokias parodėles kaimuose, miesteliuose, kaime gyvena pats skaitytojas. Tokią parodą ruošiant gali mažai kainuoti, tuo labiau, kad pačios redakcijos bus suįdomintos tuo, kad jų laikraščius matytų kuo daugiau žmonių. Ruošti taip pat gali ir organizacijėlės ir atskiri asmenys, kuriems svarbu musų spaudos augimas. Tokios parodėlės gali buti laikas nuo laiko pakartojamos, nes ir spaudos gyvenime įvyksta tai mažesnių, tai didesnių pakitėjimų. Bent ryšyje su vadinamomis spaudos talkomis tokios parodėlės butinos ir neapleistinos del jų patogumo ir pigumo.

Arėjas Vitkauskas

JONIŠKIS TURĖS GIMNAZIJĄ

Iki šiol Joniškyje buvo tik Vidurinė Mokykla. Seniai joniškiečiai deda visas pastangas, kad Joniškio Vidurinė Mokykla butų paaukštinta į gimnaziją, nes esamos gimnazijos gana toli, o Joniškio ir gretimų valsčių gyventojai pasiturinti ir nori mokyti savo vaikus. Šiemet Joniškio Vidurinei Mokyklai pridėta penkta klasė ir taip kasmet busią pridedama po vieną klasę iki susidarys pilna gimnazija. Pridedamoms klasėms išlaikyti įsisteigė Joniškio Švietimo Draugija. Joniškio Švietimo nuopelnai priklauso Vidurinės Mokyklos Tėvų Komitetui, ypač energingam jo pirmininkui p. Skyriui ir Joniškio klebonui kan. Korzanui. Joniškiečiai džiaugiasi sulauksią gimnazijos.

Kova Del Laisvės Prancuzijoje

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

jai reikėjo pasirinkti vieną iš dviejų: arba sustabdyti tolimesnį pramonės ir prekybos vystymąsi, arba baigti su visomis tomis provincijų privilegijomis ir sujungti Prancuziją. Ir todėl žinoma, visa Prancuzija troško sujungimo; tas troškimas buvo visuotinas; jis buvo reiškiamas visur: laikraščiuose, ir kliubose, susirinkimuose, ir brošiurose. Tokiu budu, Prancuzijos politinė sudėtis pirmiausiai buvo reikalinga pakeitimo iš pagrindų; tas pats buvo jaučiama ir kitose gyvenimo srityse.

Visų Prancuzijos gyventojų buvo apie 25 milijonai; jie dalinosi į tris luomus: dvasiškiją, bajoriją ir taip vadinamą trečią luomą, kuriame buvo visi tie, kas nebuvo nei bajoras, nei dvasiškis; tų luomų skaitlingumas buvo maždaug toks: 400.000 dvasiškių, 500.000 bajorų, gi kiti 24 milijonai buvo trečias luomas. Savo sudėtimi trečias luomas buvo labai įvairus, nes jame buvo beveik visi kaimų ir miestų gyventojai; jie buvo todel iš grupių: jame buvo, iš vienos pusės, visi stambus šalies piniguočiai, kurių rankose buvo visi pinigiški kapitalai, paskui prekiautojai pirkliai, fabrikantai, paskui amatininkai, meistrai, inteligentiškų profesijų žmonės (teisininkai, gydytojai, rašytojai ir kt.) ir, pagaliau, visa miestų darbininkų ir kaimietijos masė. Trečiame luome buvo ir buržuazija, ir darbo žmonės. Nors tas pasiskirstymas buvo aišku, bet anuo laiku jis nebuvo dar suprastas taip, kaip dabar. Tik kai kurie autoriai kalbėdavo savo kuriniuose apie ketvirtą luomą; daugiausiai trečias luomas buvo suprantamas — visi, kas nebuvo dvejuose pirmuose.

Ankščiau valstybės gyvenime tebuvo tik dvasiškija ir bajorija; žmonės buvo beteisiai ir nieku nedalyvavo politiniame gyvenime, gi buržuazija ėmė pasireikšti tik besiplečiant pramonei ir prekybai. Pagal tą, kaip bajorija smuko, jos vietą valstybėje ėjo į buržuazijos rankas; gi apie liaudies masę, kaip apie savistovią klasę, kalbos labai ilgai ir nebuvo, nes ji buvo beteisė: bet liaudis turėjo daugiau bendra su buržuazijos reikalais, kaip su bajorijos reikalais.

Liaudies ir buržuazijos buvo vienas priešas — patvaldystė (absoliutizmas) ir visa senoji tvarka (režimas), tuo tarpu kai dvasiškija ir bajorija buvo už naudingą jiems seną tvarką. Buržuazija viena be liaudies negalėjo nieko padaryti; gi liaudis, neturėdama atstovų, su kuria visai nesiskaityta, galėjo tik per buržuaziją reikšti savo reikalus, ir buržuazija, atmokėdama jai už tai, kad ji liejo savo kraują, dabojo iki tam tikro laipsnio, kaip savo, taip ir jos reikalus.

Kai buvo labiausiai išsiplatinusi brošiurinė literatura, 1789 metų pradžioje, revoliucijos išvakarėse, tarpe kita, pasirodė vieno kunigo (abato) Sieso brošiura, padariusi didžiulį triukšmą; ji visa buvo išreiškiama trimis klausimais ir atsakymais:

— Kas yra trečiasis luomas?

— Visa.

— Kuo jis buvo iki šiol?

— Nieku.

— Kuo jis nori buti?

— Kuo nors.

Tie atsakymai buvo reiškėjas visos Prancuzijos bendros minties.

Prancuzija prieš revoliuciją buvo nusiteikus dar monarchistiniai. Tokie žmonės, kaip Ruso, Lafajet ir kiti, kurie kalbėjo, rašė ir kovojo del respublikos, nepripažino galimu dalyku įvedimo respublikoniško valdymo budo Prancuzijoje. Olar ("Prancuzų revoliucijos politinė istorija", 2 ir 3 pusl.), rašo: "Kai buvo sušaukti generaliniai štatai, Prancuzijoje nebuvo dar respublikoniškos partijos. Niekas nemanė jungti nelaimių, kuriomis visi skundėsi, karaliui. 1789 m. rašytai kupini meilės ir dėkingumo jausmų karaliui išreiškimų. "Musų gerasis karalius!", "Karalius, musų tėvas!" — Štai, kaip sakydavo darbininkai ir kaimiečiai. Labai nedaugelis prancuzų, dar gi labiausiai apšviestų, dar gi filosofų, ne jautė susijaudinimo prisiartinus prie karaliaus ir nebuvo kaip ir apakinami karaliaus asmens pamatymo. Apie to jausmo jėgą galima geriausiai spręsti iš to, kiek jis buvo dar stiprus ir išsiplatinęs revoliucijos pradžioje, kai liaudis jau buvo nugalėtoja, ir Liudviko XVI priešingumas jau turėjo sunaikinti jo populiarumą. 1789 metų liepos 15 d., kai karalius atėjo į Tautinio Susirinkimo salę, jo buvimas sukėlė pasiutusį džiugavimą. Vienas mokytojas, busimas konvento narys, taip aprašo tą sceną: "Nie-

(Tąsa ant 6-to puslapio)

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. S. Biežis

VASAROS METU

Vasaros laikotarpis yra geriausias sezonas sveikatos atžvilgiu. Mat, šiuo metu oras šiltas, tat žmogus dieną ir naktį laiko atdarus langus. Taipgi prie kiekvienos progos buna lauke, kas duoda veik neišsemiamų galimybių kvėpuoti tyru bei sveiku oru. Gi musų geroji saulutė savo gaivinančiais spinduliais maloniai nudažo musų odą ypatinga, visiems gerai žinoma spalva, tarsi atžymėdama tuos, kurie suprato ir malonėjo pasinaudoti jos sveikatą nešančiais ultravioletiniais spinduliais. Žodžiu sakant, vasara, rodos, ir yra skirta tam, kad žmonėms suteikti daugiau sveikatos, sustiprinti bendrą atsparumą. Užtat nereikia skupauti pasinaudoti visomis progromis.

Saulė yra musų neįkainuojama draugė. Vasarą ji yra naudingiausia, nors kartais priseina gerai paprakaituoti ir net piktelėti ant jos. Vienok nežiurint į tai, musų pareiga turi buti jąja naudoti kiek tik aplinkybės leidžia. Kitais žodžiais sakant, butinai reikia saulės spinduliuose buvoti, kiek tik galima daugiau. Žinoma, staigus įdegimas yra ne tik nemalonus, bet kartais net pavojingas, ypač silpnesniems. Tai reikia palengva priprasti iki oda gerokai paruduoja, kuomet jau pavojaus nebebuna. Kada vidurdieny saulė buna labai karšta, tai perilgai nepatartina buti, ypač senesniems ir šiaip jau silpniems. Kad ir stiprus, turi pridengti galvą skrybele.

Drabužius reikia dėvėti plonus ir kad jie nevaržytų kuno. Patogumas turi viršyti madas. Vaikai, ypatingai kurie turi mažai kraujo arba kurie dažnai šalčiu serga, turėtų visą vasarą saulės spinduliuose gyventi dėvėdami kuomažiausia drabužių. Tas labai žymiai sustiprina jų kraują ir bendrai sutvirtina visą kuną, kas gerokai gelbsti jiems išaugti į stiprus vyrus ir moteris. Tėvai, kurie neleidžia savo vaikučiams žaisti saulėje, vargiai gali ir pradėti įsivaizduoti, kiek daug žalos savo mylimiems vaikučiams teikia.

Kartais girdime, kad nuo perkatimo saulės spinduliais tai šen, tai ten žmogus miršta. Tai iš dalies yra tiesa. Vienok, daugiausia miršta tokiu budu tie, kurie turi silpną širdį arba šiaip jau kokį rimtą nesveikumą. Šitokie žmonės turėtų buti labai atsargus didelėse kaitrose ir niekuomet neturėtų perdaug išvargti. Didelėse vasaros karščiuose visi turėtų pris laikyti tulų atsargumų. Reikia vengti visokių svaiginamųjų gėrymų, persivalgimo, didelio išvargimo ar šiaip jau nepaprasto susijaudinimo. Taipgi visados butinai pilnai pailsėti, išsimiegoti. Panašiai elgiantis visai mažai pavojaus rasis iš perkaitimo. Gi priepulio atsitikme, nusilpusį žmogų reikia tuojau paguldyti į pavėsį, šaltu vandeniu trinti, ledų prie galvos dėti ir, jei karštis aukštai pakįla, tai visą ledais apdėti. Jei širdis susilpsta, reikia duoti kavos gerti arba kitokių atitinkamų širdį stimuliuojančių vaistų. Perėjus priepuliui, tokis žmogus turi buti labai atsargus visais atžvilgiais.

Maudytis ežere, arba juroj, patartina taip dažnai, kaip galima. Tai naudinga net keliais atžvilgiais: proga buti tyrame ore, saulės spinduliuose, pasimankštinti beplaukiojant ir atsivėdinti gaivinančiame vandenyje. Šie malonumai buna sujungti su tulais pavojais. Kas nemoka plaukti, gali prigerti. Kad ir ekspertas plaukikas, kartais, sutinka nelaimę mešliungiui sutraukus koją ar ranką. Viešose maudynėse, kur susikimšimas buna didelis, net tulomis odos ligomis apsikrečiama. Mat visokių žmonių maudosi. Panašiose vietose, ypač reikia vengti, kad neįgėrus suteršto vandens, arba neįtraukus per nosį, nes tuomi galima kartais net pavojinga liga apsikrėsti. Esant gerokai įkaitus, reikia pusėtinai atvėsti pirm einant į šaltą vandenį.

Valgis vasaros metu turi buti ganėtinai lengvas. Mėsos ir riebalų reikia visai mažai valgyti, o daržovių bei vaisių neskupėti, kad bereikalo neapsunkinus kuno. Taipgi reikalinga daug vandens gerti, tačiau šalto, nuo ledo, ypač gerokai įšilus, reikia vengti.

Vasarą kiekvienas turi pilniausiai išnaudoti sustiprinimui savo sveikatos, ypatingai naudojanties saulės spinduliais bei tyru oru. Tai galima padaryti namie, neišvažiavus į tam tikrus rezortus, nes saulė ir oras nieko nekainuoja. Tik reikia pasiryžimas bei šiek tiek išmanymo.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ
Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvio Piknikas

DEPRESIJOS UŽBAIGIMO LAIKOTARPYJE

Tai faktas – Suv. Valstijų Administratorius Johnsonas skelbia, kad prieš Labor Day jau bus pakviesta 6,000,000 darbininkų atgal į darbą. Tai bus ženklas užbaigimo depresijos. Todel bus svarbu mums dalyvaut šiame nepaprastame depresijos užbaigimo piknike, kuris įvyks

Sekmadieny, Rugsėjo-Sept. 3-čią, 1933

PRIEŠ PAT "LABOR DAY"

MAIRONIO PARKE

SO. QUINSIGAMOND AVE., SHREWSBURY, MASS.

(Ten kur pereitais metais buvo) — (Prie Quinsigamond ežero kranto)

Piknikas Prasidės Tuojau Po Pietų

Šis Amerikos Lietuvio piknikas bus istorinis, nes jame dalyvaus tukstančiai lietuvių iš visų Naujosios Anglijos lietuvių kolonijų. Jis bus atmintinas, nes su tąja diena 125 milijonai Suv. Valstijų gyventojų, o jų tarpe ir vienas milijonas lietuvių, pasiliuosuos iš po ilgametės depresijos jungo. Piknikas bus paįvairintas muzikale programa, sportu, plaukimo ir kitokiomis pramogomis. Taipgi bus žymųs kalbėtojai, kurie palies svarbius šių dienų klausimus.

Kviečia Visus Dalyvaut, kad paremt savąją spaudą,
"AMERIKOS LIETUVIO" ADMINISTRACIJA

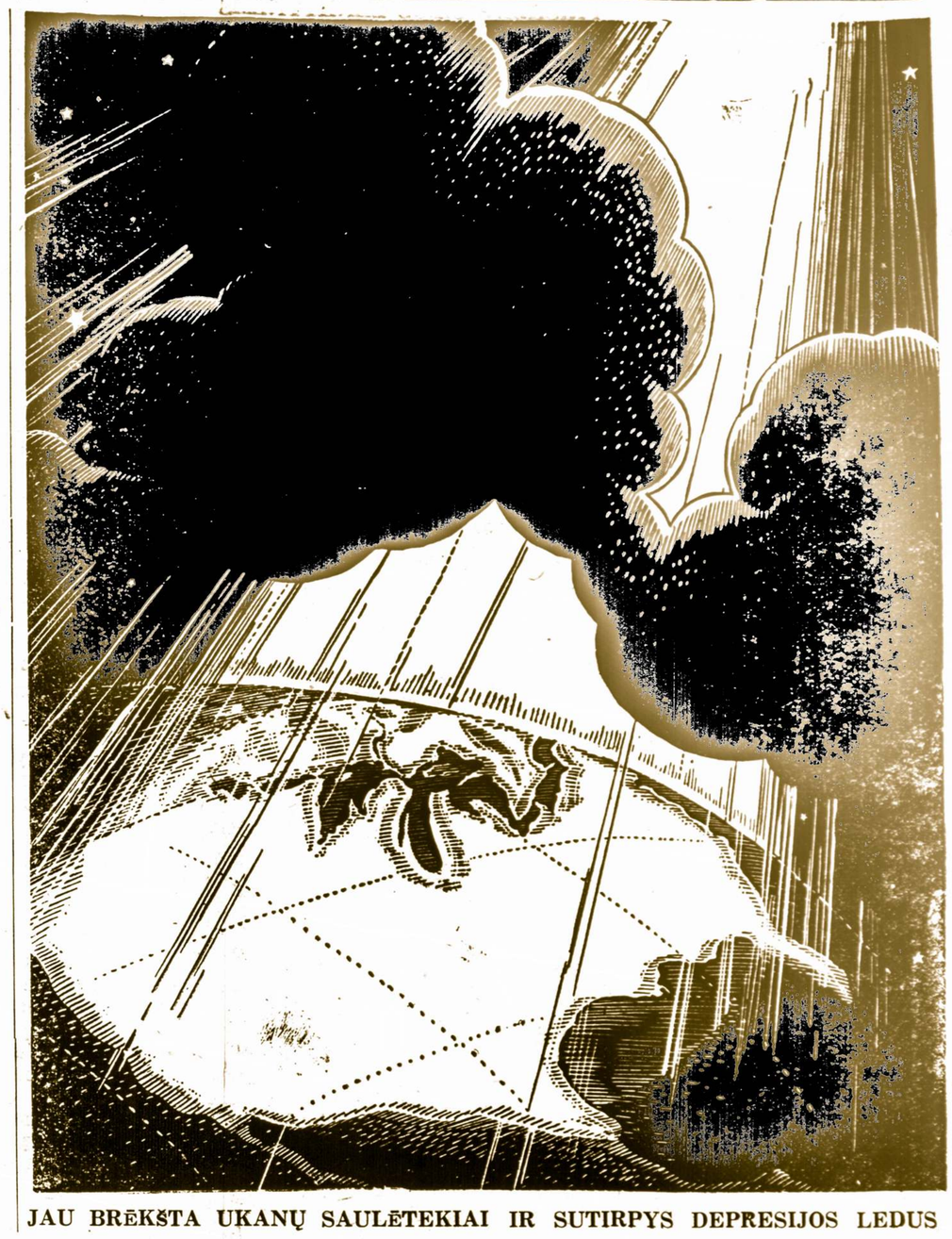

JAU BRĖKŠTA UKANŲ SAULĖTEKIAI IR SUTIRPYS DEPRESIJOS LEDUS

KOVA DEL LAISVĖS PRANCUZIJOJE

(Tąsa nuo 5-to pusl.)

kas nebesusivaldė. Vienas iš musų bendrų, Šoken, buvęs šalia manęs, pašoko, ištiesė rankas ir su ašaromis akyse reiškė džiaugsmingai šukaudamas jausmus, kurių buvo kupina jo širdis; paskui jis staiga nustojo sąmonės ir apvirto ant nugaros, murmėdamas: "Tegy vuoja karalius!". Ir nevienas jie buvo apimtas tokio jausmų pakilimo. Po pirmininko atsakymo, karalius išėjo iš salės; deputatai puolė paskui jį, apsupo jį, spaudėsi aplink ir palydėjo jį į rumus tarpe džiugaujančios minios, apimtos tokio paties džiugesio, kaip ir jos atstovai. Vienas iš deputatų, vardu Blan, užduseęs nuo susijaudinimo, krito negyvas salėje".

Vyriausia valdžia Prancuzijoje buvo įpėdiniško monarcho valdžia. Bet pirmykščiuose amžiuose karalius susitardavo su feodalais ir tardavosi su jais sprendžiant svarbius valstybės reikalus, kam feodalai susirinkdavo pas jį nustatytais rakais. Vėliau į tuos feodalų susirinkimus pradėjo suvažiuoti ir trečiojo luomo atstovai; tas pasidarė papročiu nuo XVI amžiaus, ir nuo to laiko tie susirinkimai imta vadinti generaliniais štatais. Tokiu budu, palaipsniui vasalų susirinkimai virto susirinkimais rinktų atstovų iš prancuzų tautos trijų luomų. Pagal karališkos valdžios augimą, prancuzų karaliai pradėjo sušaukinėti generalinius štatus kaip galima greičiau, daugiausiai tais atvejais, kad jiems reikėdavo gauti pinigų nepaprastoms išlaidoms. Bet visiškai apsieiti be generalinių štatų sušaukimo karaliams nevykdavo, nes liaudis buvo prie jų pripratusi ir nebutų sutikusi su jų visišku panaikinimu.

Kova Del Laisvės Galley 7

Deputatai, žmonių išrinkti, nepatekdavo tiesiai į generalinius štatus: rinkimai buvo trijų laipsnių. Miestuose paprastai deputatais patekdavo turtingesni žmonės — buržua.

Tačiau, nežiurint sudėties nė tobulumo, generalinai štatai turėjo didelės reikšmės, ir neveltui taip brangino juos žmonės ir taip vengė dažno jų sušaukimo karaliai, neveltui nepavykdavo niekaip iškovoti teisę susirinkti nustatytais rakais. Karaliai užsispyrusiai laikė sau teisę sušaukti generalinius štatus, kai patys panorės.

Kiekvienas luomas paprastai posėdžiaudavo atskirai. Paskui jie vėl susirinkdavo visi drauge, duodavo karaliui savo nutarimus ir išklausydavo jo pasiulymus, kurie paprastai budavo tie, kad jis prašydavo sau pinigų. Trijų luomų atstovai niekuomet neveikė iš vien, bendrai, o, priešingai, visą laiką ginčydavosi ir skundė vienas kitą.

Pirmieji generaliniai štatai buvo sušaukti 1302 metais, paskui susirinkdavo per tam tikrus laikotarpius, o nuo 1614 metų nesusirinkdavo iki 1789 m. Tie du amžiai buvo laiku labiausiai neribotos karalių valdžios ir didžiausio žmonių prislėgimo.

Liudvikas XVI privedė iki nebuto dydžio rumų ir jų išlaidų puikumą; visos minios rumų žmonių buvo pripildžiusios rumus ir leido laiką iškilmėse be pabaigos, iš kurių kiekvienos kainodavo ddžiulius pinigus.

Aukštesnioji bajorija pasistatė tikslą savo gyvenime sekti karalių; ji stengėsi gyventi prie rumų, apleidžiant tam savo dvarus, pilis, išleidžiant gyvenimui prie rumų savo lėšas, pelnus iš dvarų, ir tas, kas išleisdao daugiau, budavo labiausiai gerbiamas.

Orleano hercogas, turėjęs III/2 milijonų metinių pajamų, paliko prieš mirtį 74 milijonus skolų. Maršalas de-Sub, pakvietęs kartą pas save karalių papietauti ir pernakvoti, išleido jo priėmimui 200.000 livrų. Visa tai kurie tą spindėjimą, kuriuo taip didžiavosi rumai, ir drauge palaipsniui darė beturčiais ir tvirkino rumų žmones ir buvusią prie jos turtingą bajoriją ir ruosė dirvą jos žlugimui.

(Daugiau bus)

Rokuojamas Suv. Val. Gyventojų Skaičius

Oficiališkai rokuotas Suv. Valstijų gyventojų skaitlius liepos 1 d., 1933 m., buvo 125,693,000. Tai yra padidėjimas iš 2,917,000 nuo balandžio 1 d., 1930 m.

Taip rokuoja Cenzos Biuras svarstydamas visus gimimus, mirtis, imigraciją ir emigraciją.

New Yorkas užima pirmą vietą su 12,965,000 gyventojų; Pennsylvanija antrą vietą su 9,787,000 gyventojų; Illinois trečią vietą su 7,826,000 ir Ohio valstija ketvirtą vietą su 6,798,000 gyventojais. Kalifornija turi 6,062,000 gyventojų, aplenkdama Texas valstiją, kuri laikė penktą vietą 1930 m. Šiuom laiku Kalifornija turi penktą vietą. Nuo 1920 — 1930 metų Kalifornijos gyventojai padidėjo net 65.5% ir vis auga.

Nevada su 110,000 ketvirtainiškų mylių turi mažiausią gyventojų, apie 93,000. Antra mažiausia valstija šioje šalyje yra Yyoming su 231,000 gyventojų.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kino Miestas SSTR.

"Literaturnaja Gazeta" korespondentas Maskvoje rašo apie naujos kino gamyklos statybą. Prieš metus prie Maskvos esamuose Lenino kalnuose buvo padėtas jos kertinis akmuo. Statyba sparčiai auga. Betoninis korpusas užima 12.500 ketv. metrų. Filmavimo atelje užims 4.500 ketv. metrų. Tiktai Vokietijos "Ufa" turės didelesnį atelje Europoje. Tačiau norima ten įtaisyti dar geriau. Bus keturios aikštelės nuotraukoms, atskirtos nepraleidžiančiomis garso sienomis. Reikale du darbininkai lengvai sienas praskės ir aikštė bus didelė. Daromi prietaisai triukams, du baseinai su veidrodiškomis sienomis, "jurų" ir povandeninėmis nutraukomis. Atelje bus aštuonių aukštų aukštumo per vidurį. Aukštuose — balkonai, tilteliai šviesoms. Nuotraukų aikštelės sujungiamos su atviromis terasomis ir vaizdais iš jų. Atelje reikalui tarnaus visas kino miesto plotas iš 56 ha., kuriuose bus be daubų ir kalvų... Krimo ir Kaukazo kalnai bei nuotraukų miestai... Vietoje, korpuse, visos gyvenamos vietos personalui. Bus atleje garsinėms filmoms. Šalia su kino miestu statomas miestas 800 darbininkų. Kino miestas bus planuota pastatyti per 5 metus, bet darbo eiga rodo, jog 1934 metų pavasarį bus darbas baigtas. Ten saulė bus dirbtina, šiluma — iš 5 garo indų, įkastų giliai žemėje. Moderniškai įrengtas kino miestas galės per metus gaminti 75 baigtas filmas.

Vokiečių Vyno Gamintojai Nenori Amerikos Rinkos

Berlynas, birž. 19. — Reino Moselle apylinkių vynuogių augintojai ir vynų gamintojai, pasisakė prieš gaminimą lengvo vyno Amerikai. Esą, nors jiems ir labai rupi turėti rinką savo vynui, tačiau padaryti tik 3.2 nuošimčių stiprumo gerą vyną negalima. Tad geriau, sako jie, bus palaukti, kol Amerikoje visiškai prohibicija bus atšaukta. Su silpnu vynu, girdi, tik susigadins reputacija, kas gali labai užkenkti ateities bizniui.

Iš Kur Atsirado Žydai?

Ilgą laiką buvo prasimanoma juokingos istorijos apie žydų rasės (semitų) atsiradimą. Dabar šį klausisą iškėlė ir paaiškino anglas Fidžereldas Lisavo knygoje "Didžioji Emigracija". Li priėjęs išvadą, kad žydai esą atkeliavę į Palestiną iš centralinės Amerikos. Šventame rašte ši kelionė esant aprašyta, kaip Izraeilio vaikų kėlimasis iš Egipto į Kanaano žemę, bet kelionė iš Egipto į Kanaaną kupranugariais truktų vos 40 valandų. Pagal Li protavimus, šventame rašte aprašytoji kelionė, kuri užtruko net 40 metų, esant fragmentas iš kožkokio daug didesnio ir senesnio keliavimo. Tai esąs palikimas legendos iš daug tolimesnės kelionės. Pasaulinio karo metu tukstančiai anglų kareiviai keliavę iš Europos į Palestiną, per Sueso dykumą. Patys ilgiausi keliavimai tęsės vos 12 dienų. Fidžeraldo Li mano, kad Izraelio vaikai perėjo jurą sausom kojom, tai reiškia, kad jis perėję ledu. Kaip Li aiškina, Izraelio vaikai niekad nėra ėję per Raudonąją jurą, bet ėję per Beringo jurą ir to pat vardo sąsiaurį. Ugnies stulpas, kuris žydus vedęs, buvusi prašvaistė. Žydai esą atkeliavę į Eigiptą iš Gošeno žemės, bet niekas nežino, kuriame pasaulio krašte yra tokia žemė. Li mano, kad žodis "gošen", kuris dažnai sutinkamas Šiaurės Amerikos indėnų kalboj, ir reiškia "didžiulė kiltį", parodo, kad ką bendra: pirmiausia, — panašumas, be to, indėnai turi tokias pat tikybines apeigas, kaip ir žydai; abi šios giminės skaitančios pagal menėsius; švenčiančios budinių šventės ir t.t.

Iš šitų davinių Li savo knygoje "Didžioji Emigracija", prieina išvadą, kad žydai yra kilę iš raudonosios rasės ir paeina iš centralinės Amerikos. — V.

Kiek Žydų Pasaulyje?

Sąryšy su žydų persekiojimu Vokietijoj, lenkų telegrafo agentura Pat paduoda statistinius davinius, kiek žydų yra pasauly. Apskaičiuota, kad jų yra apie 15 milijonų, 4 milijonai gyvena Amerikoj, 3 milijonai Anglijoj ir kolonijose. Lenkijoj yra 2.829.456 ir Sovietų Rusijoj — 2.626.667. Vokietijoj buvo 680.000 žydų. Prancuzijoj 165.000 žydų, Italijoj 46.000 žydų, Palestinoj apie 150.000 žydų. O Japonijoj žydų tėsą vos apie 500.

VILNYS IŠPLOVĖ VOKIEČIŲ "AUKSĄ"

Karaliaučius. — Baltikos juros vilnys išplovė į pajurį didelę daugybę Prusijos gintarų. Sakoma surinkta daugiau negu 700 svarų. Vienok kaip juros, taip ir gintarai yra valstybės savastim ir todel surinkti gintarai yra grąžinami valstybei.

NEĮSILEIDŽIA VOKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ IR KNYGŲ

Latvių ministerių kabinetas nutarė nuo pradžios liepos mėn. į Latviją nebeįleist jokių vokiečių laikraščių, žurnalų ir knygų. Įdomu pažymėti, kad iš Vokietijos Latvijon budavo įvežama daug daugiau spausdinių, negu bet iš kurios kitos šalies. Kasdien įeidavo Latvijon iš Vokietijos 1,500 — 2,000 laikraščių ir žurnalų ir didelis knygų skaičius. Vokiečių leidinių negaus nei abonentai.

KIEK "MAISTAS" PAPIOVĖ KIAULIŲ?

Kaunas. — Per gegužės mėn. "Maisto" b-vės skerdyklos sunaudojo 34 tukst. 434 kiaules, 1 tukst. 778 galvijus ir 3 tukst. 763 veršius. Iš sunaudotų gyvulių į užsienius buvo išvežta bekonų, kiaulių organų, taukų ir gyvų gyvulių už 3 mil. 900 tukst. lt.

IŠ SENO VARGONININKO ATSIMINIMŲ APYSAKA

ŠIURPUS GYVENIMAS

Gražus ir malonus šventadienio vakaras. Saulutė jau slėpėsi už medžių viršunių kai Jonas Zurickas gryžo iš miesto, — saulės rausvi ruožai braizė kaimų padanges.

Gamta nutyko prieš besiartinančią tamsą; laukus ir pievas papuošė sidabro rasa. Šešupė apsiklojo baltu ruku, o jos vaga tyliai vanduo sraveno ir kažin-ką nepaprastą savyje vaideno. Stovinti ant jos kranto didžiulė bažnyčia, apaugusi šimtamečiais jovarais, i r šiaip įvairiais medžiais, jos aukšti bokštai su paauksuotais kryžiais, kurie praaugę milžinų medžių viršunes, ištolo blizgėjo pasinėrę saulėleidžiuose.

Nuo miesto ir Šešupės krantų, tęsėsi link žiemių ilgas platus, mažais akmenėliais piltas vieškelis, apaugęs s e n a i s neaugštais gluosniais. Į abi pusi vieškelio matėsi begaliniai gražųs, lygus laukai, apgyventi dideliais ukininkais.

Prie pat vieškelio radosi gražus raudono muro namas, tai buvo kareivinės sargybos stovykla. Nelabai per toli, šaly vieškelio, matėsi nedidelis šilas, priaugęs įvairių medžių; prie pat šilo už keletos šimtų žingsnių, gyveno turtingas ukininkas Zurickas, kuris porą metų atgal miręs. Zurickų pavyzdingoj ukėj nieko netruko: puikųs vežimai, karietos, arkliai neišlaikomi, įvairių gyvulių pilni tvartai, svirnai pilni grudų ir visokių begalinių gerybių, žodžiu sakant, visko pilna buvo. Samdyta šeimyna buvo tinkamai aprupinta, visuose reikaluose.

Nors Zurickas turėjo penkis sunus, bet darbininku buvo skirtas tiktai vienas vyriausias sunus, Jonas, kuriam buvo pavesta ukė, ir delto buvo paliktas visai be mokslo, sulig senų tėvų papročių ir įsitikinimų, kad žemę dirbant, tai esą mokslo nereikia.

Antrasis sunus Vincas, baigęs mokslą, gavo sekretoriaus d a r b ą, artimiausiam apskrities mieste. Likusieji trys, ėjo augštesnius mokslus ir atsiekė savo tikslą.

Zurickienė buvo sveika darbšti ir dievobaiminga moteriškė, o jos sunus Jonelis, visados buvo savo motinai paklusnus, ir ukės reikalus gerai vedė ir viskas buvo pilnoj tvarkoj. Kartais motina prisimindavo Jonui, apie marčią, kad susirastų tinkamą merginą ir apsivestų. Bet Jonas tik ranka pamodavo, ir pasakydavo: "prispėsiu, yra laiko, dar neišsirinkau merginos". Ir taip Jonui renkantis merginą nejučiomis slinko diena po dienai. O, kad samdytoji tarnaitė, Morta, buvo daili mergina, gražaus liemens, šviesaplaukė, i r prie miestelio žmonių auginta, ką turėjo daugiau mandaaumo, ir savo gražiu veidu ir malonia šypsena, galėdavo patraukti beveik kožno jaunuolio akis. Kas ir atsitiko su Jonu. Nors nekartą bandė Jonas sulaikyti savo minčių svajones apie Mortos gražumą ir jos malonų švelnų budą, bet veltui. Jono širdis be perstojimo plakė, ieškodama Mortos meilės. Nors Morta tankiai perspėdavo ir prisimindavo Jonui už jo tuščią meilę, kuri visai nereikalinga ir netinka Jono garbei. Bet Jonas Mortai nieko neatsakydamo, o tik maloniai priglaudęs prie savęs pabučiuodavo. Ir taip bėgant, laikui, Jonas suviliojo Mortos jaunutę jautrę širdį.

TAMSI PADANGĖ ZURICKŲ NAMUOSE

Morta pasijutus taip nelaimingai Jono suvilta, pareikalavo Jono tuoj apsivesti, nes kitaip viskas išeisią aikšten. Jonas puolėsi Mortos maldauti atleidimo, kad nepasakytų motinai, iš ko gali iškilti gyvas pragaras namuose, ir abiem čia vietos nebusią. Jonas prižadėjo Mortai duoti pilną užlaikymą ir ją kol gyvas niekad neapleisti, kad tik ji grįžtų pas savo motiną, ir kas tarp jų dviejų atsitiko, kad viską slaptybėje užlaikytų.

Nelaimingai suvilta Morta, sutiko su Jono prižadais, manydama, kad jis jos neapleis, kad ją paims už moterį. Bet apleisti Jono namus Morta nesiskubino. Ir taip laikui bėgant, Morta budama motina negalėjo užslėpti nekurių savo atsimainimų. Tą Zurickienė greitai patėmino ir suprato kas su Morta dedasi, ir be jokio atsiprašymo rytojaus dieną Mortą pavarė iš namų, kad esą nesuterštų jos giminės ir namų vardo. Bet, kad jos sunelio kaltė buvo, apie tai Zurickienė visai nė nepamanė. Taip-gi ir Morta nieko nesakė, ir viskas praslinko ramiai. Po tokių nesmagių įvykių, Jonas savo žodį pildė, ir greitai suteikė Mortai pagelbą, pinigais, javais ir visokiais produktais, bile tik Morta tyli.

Praslinkus keletai mėnesių, Morta susilaukė poros kudikių, (dvynučius). Mortos motina labai nerymavo, ir vis Joną kalbino Mortą paženytis. O, kad tas nieko negelbėjo, tai Mortos motina nuėjo į pačius namus pas Jono motiną pasikalbėti, manydama, kad viskas gerai pavyks, nors jos ir dukrelė biedna yra. Bet, kad Jonas kaltas ir visai namų šeimynai padarė tokią negarbę, tai gal Zurickienė ir sutiks apženyti savo Joną su Morta.

Zurickienė išklausius Mortos motinos kalbą, suriko ne savo balsu: sako: "aš tau šmeižime parodysiu", ir pagriebus šluotą gerokai apkulė ir išvijo ją iš savo namų.

Nuo tos dienos Zurickų namuose kilo panika. Motina pradėjo nebekęst savo sunaus Jono, visados jį bardavo, visokiu nedorėliu ir paleistuviu vadindavo. Dabar motina daugiausiai rupinosi savo trečiuoju sunu Juozu, kuris jau tais metais Seinuose Klieriku Seminarijoj mokinosi, o čia toksai nemalonus ir pažemintas atsitikimas įvyko. Kaip jau dabar jį užslėpti? Negalima.

Ir taip slinko nykios dienos, ir audringų verpetų sustabdyti nebuvo galimybės; Jonas iš vienos pusės visokiais išmetinėjimais buvo baramas motinos, o iš antros — nedavė r a m y b ė s Morta. Jonas iš tokio širdies susikrimtimo ir neramaus gyvenimo pradėjo gerti kas dą Joną pastumėjo į didesnę nelaimę. Jis pasipasakojo tas savo nelaimes Kalvienei, kuri gyveno kitame kaime, ir pardavinėjo del susiraminimo skystimėlį.

Kalvienė sužinojus tokią nelaimingą Jono padėtį, patarė jam kaip nors padaryti išėjimą, kad butų galima Mortos visiškai atsikratyti. Jonas sutiko, ir tankiai atsilankydamas pas Kalvienę ir besėdėdamas prie bonkos degtinės užbaigė sutarties planą.

Vieną sekmadienį po pietų, Kalvienė pasikvietė savo ištikimą draugę Marcelę, kuri taipgi sąmoksle dalyvavo. Paskui parsivežė ir Jono Mortą, kartu su jos mažais kudikėliais, prirengė visokių valgių ir gėrymų, ir visi smagai lnksminosi. Po visų vaišių, kuomet jau buvo gerai įkaitė, pavakarėje, Jonas pavadino svečius važiuot į Šilą pasivaikščioti, uogų pasirinkt. Svečiai jo užmanymu nesipriešino. Vis kas pildėsi sulig išanksto sugalvoto plano.

Jonas išsivežė Mortą, Kalvienę ir Marcelę į Šilą ir del drąsos, bonką degtinės pasiėmė. Kuomet jau visi radosi Šile, tai Kalvienė dar paėmė ant drąsos. Šile jau viešpatavo tylus vakaras. Vėjelis iš lengvo klesdino medžių lapus. Paukšteliai kur-nekur sučiulbo. N u o saulėleidžių, atsimušė atspindžiai į medžių viršunes. Jonas jautėsi labai neramus, jo širdis plakė be perstojimo, tartum išmėtinėjo Jonui jo niekšystės darbą, kurį buvo prisirengęs toj valandoj atlikti. O Kalvienė vis pirštu badė Jonui į pašonę, tartum sakydama: "ko lauki?.."

PASKUTINĖ VALANDA MORTOS GYVENIMO

Kalvienė griebė Mortą už plaukų, parsimetė ant žemės, ir visi trys piktadėjai be pasigailėjimo pradėjo mušt. Morta pasijutusi baisiose kančiose, ir papludus kraujuose vos gyva, surinkusi paskutines savo jėgas, kruvinomis ašaromis maldavo Jono, pasigailėti, palikti jos gyvastį.

Jonas suimtas šiurpo ir nerimasties, matydamas kruviną savo auką, klupančią prieš jo kojas, kuriomis mindžiojo nelaimingą Mortą. Sudrebėjo jo širdis, ir atsitraukė nuo Mortos šalin. Kalvienė pamačiusi Jono slabnumą ir atsileidimą, labai perpyko, ir iš naujo sukurstė Joną užbaigt. Ir taip visi trys piktadėjai supuole a t ė m ė nelaimingai moteriškiai gyvastį.

Sužalojo neapsakomai jos kuną. Nupiovė p l a u k u s; vieną pintą kasą, kurią Kalvienė nupiovė tardimui einant, buvo rasta girioj, mažame krumely įmesta.

Atlikę savo kruviną darbą, piktadariai Mortos kuną nuvežė į kito kaimo kluoną, ir paslėpė šiauduose. Kluonas radosi atskirai vienas, laukuose, del javų kulimo, arba kaitros dienose gyvuliams užuovėja.

Rytojaus dieną, sulig nustatyto plano ir sutarties, kad žmonių akyse viską butų galima geriaus užslėpti, Kalvienės draugė, Marcelė, sutiko buti nauja gimdytoja, todėl turėjo duoti antrą kartą tuos pačius kudikius krikštyti, tik tai jau ne toj pačioj parapijoj, o buvo nuvežti į tolimesnę Šakių parapiją, ir buvo apkrikštyti antru kartu.

Viskas gerai sekėsi. Vakaro prietemoj, atėjo ir Jonas į savo vaikų, "antrą kartą gimusių" krikštynas. Gerai pasilinksmino ir visi buvo pilnai užsiganėdinę gerais įvykiais. Jonas jautėsi visai laimingas atsikratęs nepageidaujamos ypatos. B e t veltui buvo jo džiaugsmas. Laimės žiburys jam užgeso. Į trečią dieną kaimo vaikai žaizdami, ir iš augšto šokinėdami į šaudus, rado Mortos kuną. Pasidarė sumišimas. Subėgę kaimynai, atrastą Mortą tuo pažino. Davė žinią policijai, kuri apžiurėjus, rado galvą perskeltą, plaukai nulupti, kunas vietomis baisiai sužalotas. Po šiaudais dar buvo pastebėta gyvybės žymės (kuomet užmušėjai apleido), nes keletą pėdų repliomis buvo nuslinkta, ir rankų pirštais žemės iškastos.

Velionės Mortos kunas buvo paimtas į jos motinos namus, kur radosi artimas kaimas prie pat miesto.

Prasidėjus tardymui, tuoj viskas paaiškėjo. Vėlionies motina pasakė kas jos dukterį išsivežė, ir į kokią vietą, ir kokiems reikalams. Kalvienė ir Marcelė tuoj buvo suimtos, ir rasti velionės Mortos kudikiai perduoti Mortos motinai, o kaltininkės buvo uždarytos kalėjime...

Jonas išgirdęs tą visą atsitikimą, gerai suprato kokia ateitis jo laukia, labai nusiminė. Visas brolžudingas darbo vaizdas jo akyse stovėjo, ir kaip kirminas krutinę griaužė. Dažnai Jonas per miegą pašokdavo, ir smarkiai surikdavo. Atbudęs, drebėdavo ir šaltas prakaitas pildavo. Dienomis jis vaikščiojo galvą nuleidęs, ir toksai nepaprastas įvykis Jonus ramumo nedavė.

Kalvienė ir Marcelė, kurios labai norėjo užslėpti Joną, tačiau po kiek laiko, ir dideliu sunkių tardymų. kaltininkės išdavė Joną. Netrukus ir Jonas pasijuto už grotų. Jono namuose pasidarė tikra ašarų pakalnė: motina iš širdies suspaudimo apsirgo. Įvykus tokiai betvarkei namuose, jo bro- Vincas apleido savo tarnystę ir užėmė Jono vietą namuose šeimininkauti. Už keletos dienų užstatant paranką, Jonas buvo paleistas ligi teismo, kurį užvedė velionės Mortos motina.

Galley 5 Iš Seno Vargoni

Jonas gryžęs namo, brolį Vincą atstatė nuo šeimininkystės, ir visai pavarė iš namų, ką ir užsitraukė sau amžiną nelaimę. Žmogžudys, susilaukęs pirmo teismo, per pinigus liko išteisintas. Tačiau j o brolis, Vincas, tokiais biauriais ir klastingais darbais labai pasipiktino ir pasakė jam: "nė si vertas, kad tavo koja stovėtų ant musų tėvų žemės; esi tikras Judas, ką savo nedoru darbu suteršei visą mu sų giminę; nuplėšei garbę broliams mokslą einantiems, susitepei nekaltos mergelės krauju savo rankas, ir manai jau esi teisus? Ne. Šis teismas nebuvo tau paskutinis, ir tu turi gauti tą atlyginimą, kurį tu užsipelnei.

Vincas padavė bylą į aukštesnį teismą, kur dalykai buvo pilnai ištirti, ir kaltininkai nubausti. T e i s m o nuosprendį išskaitant, Jonas kaipo pirmos rušies kaltininkas, nuteistas dvylikai metų sunkiųjų darbų kalėjimo. O Kalvienė ir "antroji motina" Marcelė, po aštuonis metus to paties kalėjimo.

Po tokių sunkių ir nelaimingų nuotikių, Zurickų namuose įvyko daug permainų. Vincas liko namų šeimininku, Zurickienė iš širdies didelio skausmo niekur nesurado sau ramybės. O prie to viso prisidėjo dą didesnį skausmai, kurie dar labiau nelaimingos motinos širdį spaudė. T a i sunus Juozas, kuris tuom laiku buvo jau klierikas, ir motina jau diena po dienai tikėjosi sulaukti sunelį kunigu. Bet viskas veltui. Jono juodi darbai atsiliepė į dvasiškiją, ir klierikas Juozas, likos prašalintas iš Seminarijos, o išėjimo kito neturėdamas, išvažiavo Amerikon, ir baigė kunigo mokslą. Motina iš tų širdies skausmų, kas kart ėjo slabnin. Jos sveikata menkėjo, ir už trijų metų mirė. Jaunesnieji broliai, Justinas, baigė advokato mokslą,o patsai jauniausias, Petras, gatvekarių inspektoriaus. Nelaimingas Jonas vos ištrivojęs septynis metus sunkaus kalėjimo, mirė. O Kalvienė su Marcele kur dingo, ir kas su jomis atsitiko, niekas nežino.

Tai toki juodi debesis aplankė Turčinų padangę. J.J. 1933

SENAI LAUKIAMA
Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo
Knyga Jau Gatava
Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių
Puslapių 178. Su paveikslais
Kaina su prisiuntimu $1.00
Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių Šeimoj
Užsakymus siųskite šiuo adresu:
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon Street Worcester, Mass.

JUOKAI

IŠMOKO PROTESTUS RAŠYTI

— Štai protesto tekstas, kurį įteikiau vokiečių vyriausybei: "Mes energiškai protestuojame prieš nuteisėtus ir niekuo nepamatuotus areštus, kratas, protestuojam..!!

— Kur tu išmokai taip gražiai rašyti? — nustebęs Stalinas klausia Litvinovo.

— Che — che —che!.. Aš nusirašiau anglų protesto tekstą, kurį neseniai mes patys gavome...

APIKAKLIO SAGA

— "O, štai aš netyčia prarijau savo apikaklio sagą!"

"Na, tai tu pagaliau kartą žinai, kame ji yra!"

RUPESTINGAS

Tėvas (teatras galerejoje į sunų): "Neužsigulk taip toli į priešakį, kitaip nukrisi žemyn į parterį, o ten kaina triguba!"

AUKŠČIAUSIA RUŠIS

— Aš rukau tik aukščiausią papirosų rušį!

— Na, bet tas brangiai kainuoja! Ką-gi tu sau manai!?..

— Ne, aš rukau tą rušį, kurią mano krautuvininkas laiko ant aukščiausios lentynos, o ten jis laiko pigiausius papirosus, krautuvės vardo pakėlimo delei žemai letynoje laikydamas brangiausius papirosus.

Tulas universiteto studentas atėjo pas rektorių ir klausia jo, ar butų galima jam užbaigti universiteto mokslą greičiau negu per ketverius metus. Rektorius atsakė: kada gamta nori padaryti ąžuolą, tai ilgiausius metus dirba savo darbą, bet jeigu nori padaryt bulvę, tai tą padaro per keletą mėnesių.

Vietos žinios

Protestuoja Prieš Naujo Knygyno Statymą

Vienas Worcesterio miesto gyventojas, J. S. Kempton, per miesto klerką Midgley įteikė protestą majorui Mahoney ir aldermanams, prieš naujo knygyno statymą arba remontus arba kokius miesto įstaigų budinkų padidinimus.

Kemptono proteste tarp kitų pareiškimų yra sekantieji: "Padėtis Worcestery yra užtektinai rimtas, todel negali buti jokių minčių del brangių ir bereikallingų išsiskleidimų, kaip miesto įstaigoms, padidinimams, miesto ligoninės padidinimui arba naujam knygynui, nors laike ateinančių kelių metų".

Proteste pažymėta, kad miesto skolos padidėjo suvirš $5,000,000. per paskutiniuosius tris metus, gi tuo pačiu laiku miesto išlaidos padidėjo virš $8,000,000., įtraukiant ir miesto sušelpimo išlaidas. Toliau protestas atkreipia Worcesterio miesto valdininkų domę į tai, kad taksų mokėtojai su ašaromis maldauja kiek nors palengvinimo nuo sunkių naštų kuriąs dabar ką tik paneša; Worcesterio miesto progresas neturėtų reikšt priespaudą aukštoms taksomis arba mokestimis.

Kompozitorius J. Žilevičius Worcesterio Apielinkėje

Kompozitorius J. Žilevičius, ponia Žilevičienė ir jų vaikai, šiomis dienomis praleidžia atostogas pas Juozą ir ponią Staraičius, Petersham Rd., Athol, Mass. Žilevičių šeimyna pereitą metą pas Staraičius svečiavosi per keturias savaites. Kompozitorius J. Žilevičius, žymus lietuviškų dainų ir giesmių kurėjas, ketina su savo šeimyna imti dalyvumą Šv. Kazimiero parapijos gegužinėje, rugpiučio 6-tą dieną, Maironio Parke, Worcestery.

Ekskursija Gerai Pavyko

L.R.K.S.A. 41-ma kuopa surengė savo ekskursiją, sekmadienį, liepos 30-tą. Per visą kelionę vadovavo gerai žinomas darbuotojas K. A. Lekeckas. Ačiu Aukščiausiam, jokia nelaimė neatsitiko. Niekas nesiskundė — visi keleiviai seni ir jauni buvo linksmi. Grįždami namon, visi buvo aiškaus kraujo, veidai visų raudoni nuo saulutės ir tyro jurių vandenėlio. Vadovai paklausus ar butų gerai dar kartą surengt tokią ekskursiją, visi keleiviai pageidavo, kad dar antrą kartą turėtų progą pasilinksminti. Taigi, kviečiam rengtis prie kitos ekskursijos, kuri įvyks sekmadienį, rugpiučio 13-tą. Visi kurie ėmė dalyvumą paskutinioje ekskursijoje kalbinkite kitus ir kartu parašykite atvirutę, gi mes gavę žinią, tuojaus įteiksime bilietą. Rašykite šiuo adresu: K. A. Lekeckas, 33 Barclay gatvės.

Reiškiame didelę padėką musų gerb. Z. Žemaitienei ir V. Delioniui ir visiems kitiems, kurie pardavinėjo bilietus. Esame tikri, kad musų nariai kreips daugiau atydos kitą kartą. Taipgi reiškiame ačiu "Amerikos Lietuvio" redakcijai už patalpinimą žinių iš musų veikimo. Visi privalome remti už tai "Amerikos Lietuvį". Tokiu laikraščiu džiaugiasi vietiniai lietuviai ir nemažiau visoj Amerikoj ir Lietuvoj. **Rengėjai**

Lietuvė Moteris Pametė $390.

Sekmadienio vakare, lietuvių Bendrovės Olympia parke, So. Quinsigamond alėjoj, Shrewsbury, Mass., Lucia Kapustienė pametė savo piniginę, kur buvo $390. Ji gyvena nr. 14 Clapp gatvės. Lietuvė pranešė Worcesterio policijai, kad tie pinigai buvo pavogti. Piniginėje buvo trys po $100. ir daug po mažiau, išviso arti $400. Ji buvo susitaupusi šiuos pinigus tikslu vykt į New Yorką šios savaitės pradžioje. Nežino moteris tikrai ar pinigai buvo pavogti ar pamesti, bet dabar ieško.

Buvusios Aviacijos Dienos Komiteto Susirinkimas

Antradienio vakare, rugpiučio 1-mą dieną, 1932 metų Aviacijos Dienos Komitetas laikė susirinkimą, tikslu pašitart del surengimo pagerbimo dienos žuvusiems lietuvių lakunams kap. S. Dariui ir S. Girėnui, ištikus nelaimei skrendant iš New Yorko į Kauną. Komitetas nutarė surengt liudesio dieną lietuvos didvyrių pagerbimui, bet diena ir vieta dar nepaskirta. Kaip tik bus galutinai sužinota, tai per "Amerikos Lietuvį" bus pranešta visuomenei.

Worcesterio lietuviai gerai pamena surengtą Aviacijos Dieną Oxforde. Tie patys dalyvavę toje svarbioje dienoje ir visi lietuviai iš toli ir arti yra kviečiami paremt ir šią rengiamą paminėjmą. Toji pati valdyba sutiko surengt liudsio ir pagarbos dieną: A. Janušionis, pirm.; P. Bagdžius, vice-pirm.; V. Bernotavičius, rašt.; S. Purvinskas, kasierius; A. Kriaučelis, A. J. Katkauskas ir V. Bernotavičius, spaudos komisija. Sekantis susirinkimas įvyks rugpiučio 10-tą dieną, kliubo svetainėje, 12 Vernon gatvės.

PRANEŠIMAS

AMERIKOS LIETUVIO PIKNIKAS

Amerikos Lietuvis rengiasi prie pikniko ant 3-čios dienos Rugsėjo ir todel atsikreipia į visus Worcesterio lietuvius, o ypatingai į draugijas, kad visi bendrai ateitų jam į pagelbą, su savo sumanymais ir darbu, kad padarius rengiamą jo pikniką pasekmingu. Amerikos Lietuvis yra bepartyvis laikraštis, kuris stengias bešališkai patarnaut visuose lietuvių tautos reikaluose. Todel, nepamirškite jo. Ateikit į ofisą ir užsiregistruokite, kad butų galima iš anksto prie pikniko tvarkingai prisirengt ir darbais pasidalyt.

Amerikos Lietuvio Adm.

MILLBURY ST. MARKET

152 MILLBURY G-VĖS — KAMPAS SIGEL G-VĖS

Specialiai Ketvirtadienį, Penktadienį ir Šeštadienį

KIAULIENA ŠVIEŽI NERIEBI 7½¢ sv.
VIŠTIENA, švieži .... 15¢ sv.
KIAULIENOS Kepsniai Parinktini 12½¢ sv
RUKYI KUMPIAI Maži Be Kaulo 9¢ sv.
SUDYTI RIBSAI, šviežųs 5¢ sv.

Sviestas ŠVIEŽIAS IŠ UKĖS 22¢

Kiaušiniai PARINKTI 2 tuzinai 29¢

Naujos Bulvės 15 SVARŲ PEKAS 29c
(neparduodama daugiau negu 2 pekai)

STEBĖTINŲ DAIKTŲ DOVANOS DYKAI VISIEM

P-lė Juzė Rauktytė Susižiedavus su Petru Daužvardžiu, Lietuvos Vice-Konsulu

Juzė Rauktytė, Jokubo ir Juzės Raukčių duktė, nuo 50 Sterling gatvės, susižiedavusi su Petru Daužvardžiu, Lietuvos Vice-Konsulu, ištekės šį mėnesį. Jau worcesteriečiai nuo seniai tikėjosi tokio įvykio, tai ir niekam nenuostabu. Vestuvės įvyks šio mėnesio pabaigoje.

Panelė Juzė Rauktytė yra gerai žinoma darbuotoja tarp šios kolonijos lietuvių. Ji yra užbaigusi Classical aukštesnę mokyklą ir Northeastern Teisių universitetą. Ji paskutiniu laiku dirbo prie miesto labdarybės skyriaus.

Petras Daužvardis, užbaigė Georgetown teisių universitetą Washingtone. Jisai trumpą laiką buvo "Darbininko" redaktorius, So. Bostone. Paskui išvyko į Lietuvą, gi sugryžęs pradėjo eit Lietuvos Vice-Konsulo pareigas prie New Yorko Generalinio Konsulato. Petro Daužvardžio pirmoji žmona mirė keleta metų atgal.

Sveikiname abudu kartu ir linkime kuo didžiausių laimių.

Šv. Kazimiero Parapijos Metinė Gegužinė

Šv. Kazimiero parapijos metinė gegužinė prasidės šeštadienį, rugpiučio 5-tą dieną po pietų ir tęsis iki naktes vėlumos. Gegužinė prasidės su šokiais Maironio Parko svetainėje.

Sekmadienį, anksti po-pietų, įvyks didelė metinė gegužinė, kuri kas metai buna viena iš didžiausių ir sutraukia daugiausia žmonių. Bus įvairi programa, kurią išpildys Šv. Kazimiero parapijos choras vadovaujant J. Žemaičiui ir Worcesterio lietuvių benas, vadovaujant J. Alavošiui. Bus ir įvairųs sportai.

Kviečiame kaip vietinius taip ir apielinkės lietuvius atsilankyti, linksmai praleist laiką ir paremti parapijos darbuotę.

Reporteris

Apie Gerą Kreditą

Neseniai buvo paduotas nuo laikraščio skaitytojaus šitoks klausymas: Jeigu Jurgis Washingtonas buvo labai turtingas žmogus, kodel jis skolino pinigus savo inauguracijai?

Atsakymas į viršminėtą klausymą toks: Jurgio Washingtono turtai susidėjo daugiausia iš žemių ir nuosavybių negu grynų pinigų. Jisai pasiskolino 500 svarų arba $2,500 pirma negu išvyko į New Yorką but prisiekdintas pirmuoju Jungtinų Valstijų prezidentu. Paskolos tikslas buvo panaikinti skolas Aleksandrijoj, nes jam butų buvę labai nemalonu išvykt iš Aleksandrijos ne užmokėjęs savo skolas.

Visiem žmonėm pasitaiko kada nors gyvenime reikalas skolint pinigų. Kadangi bankai dabar mažai gali skolint, pasiliko privatiškos įstaigos prie kurių galima kreiptis paskolų reikalais. Viena iš didžiausių yra "The New Method Loan Co.", kuri yra po valstybės priežiura. Šioji kompanija suteikia praktiškus patarimus finansų reikaluose už dyką, paskui jeigu kitos išeities nėra, suteikia paskolas, kurios išmokamos lengvomis mėnesinėmis mokestimis. Todel, jeigu turite kokią keblų problemą, kreipkitės tuojaus, nelaukite kol bus perdaug sunki išrišt, prie "New Method Loan Co.", 544 Main gatvės, Telefonas 5-3181, Worcester, Mass.

Ką Rašo Lietuvos Spauda Apie Musų Lakunus?

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Lietuvos lėkikų atstovus į ligonbutį palydėjo Lietuvos kariškasis atstovas Berlyne, Soldino apskrities viršininkas, vyriausias Soldino nacionalsocialistų kariškųjų organizacijų vadas bei keli kiti partijos žymesni vadai.

Liepos 18-tą po pietų žuvusieji lėkikai buvo ypatinguose grabuose padedami. Liepos 19-tą, 8 val. ryte žuvusieji buvo iškilmingai išlydėti į Stettiną. Prie jų grabų susirinko miestelio visi įžymesnieji žmonės bei ten veikiantieji lietuviai. Miestelio kunigas pasakė gana įspudingą prakalbą ir garbės sargybos lydimi karžygiai buvo išvešti į geležinkelio stotį.

Iš Stettino, kaip jau minėta, lėkikai "Derolust" Bendrovės lėktuvo — buvo išgabenti į Kauną, kur jų sulaukė apie 4 val. po pietų. Lėktuvo liekanos taipogi buvo pargabentas į Kauną ir padėtos muziejuje amžinam atminimui žuvusiųjų karžygiškųjų lėkikų.

Apie lėktuvo nukritimo priežastį nėra tikrų žinių. Kaip jau minėta, lėkikai bene bus leidusies del benzino stokos, nes prie lėktuvo griuvėsių peržiurėjimo mažai terasta. Toliau, šalia nukritusio lėktuvo rasta dar deganti elektros lempa su smarkiu žibintuvu. Matyti, lėkikai naktį žemai lėkdami buvo švietę žemyn, ieškodami tinkamos vietos nusileisti ir tankų, žalų pušyną jie gal bus laikę už žalią pievą ir leidusies žemyn. Be to nelaimės laiku toje aplinkėje smarkiai liję.

Pas žuvusį kapitoną Darių rastas lėkiko liudymas ir laiškai giminėms. Be to pas jį rastas kišeninis laikrodis, kuris stebuklingu budu išlikęs nepaliestu. Tarp lėktuvo griuvėsių toliau rastas lėkikų dienynas, kuriame jie yra rašę savo kelionės įspudžius. Tikimasi, kad iš dienyno bus galima sužinoti smulkmenas apie visą lėkimą. Visi rastieji daiktai ir drauge dienynas atgabenti į Kauną.

Iš žuvusiųjų lėkikų kapitonas Darius buvo vedęs. Jo žmona ir šešių metų amžiaus sunelis gyvena Lietuvoje netoli Kauno. Lietuvos vyriausybė bei Dariaus žmona gauna begalybę užuojautos telegramų netik iš visų Lietuvos kraštų ir iš užrubežio. Tarpe šitų užuojautos telegramų atsiuntė ir dabar Amerikoje su italų esantis italų oro laivyno ministeris Balbo. Lietuvos Aero kliubas nutarė žuvusiems karžygiškiems lėkikams ant Kauno lėkimo pleciaus pastatyti stovyką. Vieną į lėkimo plecių vedanti gatvė pavadinta Dariaus — Girėno gatve.

Kap. Darius karo laike dalyvavo lėkikų Amerikos kariuomenėje. Pasibaigus karui, jis grįžo į Lietuvą ir stojo į Lietuvos kariuomenę, kur pasižymėjo kovoje už nepriklausomybę prieš bolševikus. Paskui jis vėl iškeliavo į Ameriką ir jau pirm kelių metų pradėjo rengtis lėkimui iš Amerikos į Kauną.

Remkite Lietuvių Vedamą Krautuvę

"Millbury" krautuvėje, 152 Millbury gatvės, vietiniai lietuviai ras visokių šviežių valgomųjų daiktų už pigias kainas. Kas svarbiausia, visi šios krautuvės darbininkai yra lietuviai, kurie suteikia kuo mandagiausį patarnavimą savo tautiečiams. Perkant šioje krautuvėje kas savaitę turite progą gaut gražią dovaną, kuri yra suteikiama kiekvienam pirkėjui. Todel, lietuviai remkite savo tautos žmones visokiais galimais budais, pradedant nuo mažiausio reikalo, užbaigiat su didžiausiu. Pirkite valgius "Millbury" krautuvėje, 152 Millbury gatvės ir busite tikrai patenkinti.

19 Akrų Farma Ant Pardavimo

Parsiduoda 19 akrų žemės, su giria, su tekančiu upeliu ir žuvimis. Patogi vieta ukininkystei. Galima vištas, kiaules ar karves augint. Apie pusė mailos iki vieškelio (state road). Pievos ir miško užtektinai. Bakužė gyvenimui, miesto vanduo. Kaina 11 šimtų dolerių. Kreipkitės Amerikos Lietuvio ofisan, Worcester, Mass. (29 — 31)

PINIGAI Kada Jums Reikia!
AR JUMS REIKIA PINIGŲ DEL TAKSŲ AR NEUŽMOKĖTŲ SĄSKAITŲ
"Visiems žmonėms Dažnai Prireikia Pinigų Palaikymui Gero Kredito".
Leiskite Mums Užmokėt Jusų Sąskaitas DABAR
Atmokėkite pagal "NAUJOS METODOS BIUDŽETO PLANĄ" arba Lengvomis Mėnesinėmis Mokestimis, pritaikyta pagal JUSŲ Įeigas
544 MAIN GATVĖS NEW METHOD LOANS Leidimas 210 TELEFONAS 5-3181

UŽLAIKAU
Skanių valgių, buter-brotų,
Vyno ir Alaus

Kviečiam Užeit
W. L. CHESTNEY
90 MILLBURY GATVĖS
Worcester, Mass.

Lietuviška Barbernė
174 Millbury gatvės
Kerpam plaukus didėliems, mažiems ir moterims. Visiems duodam pirmos rušies patarnavimą ir už maža kainą, pritaikyta darbininkams. Taipgi užlaikau gyduolių nuo pleskanų. Užprašom visus lietuvius atlankyt musų įstaigą.
Jurgis, Babonas, sav.

Parsiduoda
ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS
Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus
JONAS ČIRVINSKAS
340 Harding St., Worcester, Mass.

PERKAME
Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus
Kreipkis
Amerikos Lietuvio Knygynas
Worcester, Mass.14 Vernon St.

Paieškojimas
Norėčiau susipažint su mergina ar našle tikslu apsivest, nepaisau amžiaus ar turto, kad tik mylėtų apšvietą ir butų blaiva. Aš pragyvenimą padarau. Malonėkit paskubėt atsiliept kol yra gera proga geriau gyvent. Senas Diedulis, 52 Greenwood Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA
Batams taisyti dirbtuvėlė. Mašinos vėliausio modelio, galima uždirbt nuo $20. iki $60. į savaitę; randa pigi. Pavienis gali gyvent čia pat. Gera proga įsigyt lengvą darbą ir dirbt sau vienas be "bosų". 52 Greenwood Street, Worcester, Mass.

Tenementai Ant Randos
Išsinuomuoja 4 ar 5 kambarių tenementas su visu moderniškų įtaisymu, šiluma ir viskuom kas reikalinga. Kreipkitės Amerikos Lietuvio Ofisan, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

Reikalingas Skelbimų Rinkėjas
Žmogus mokąs Lietuvių, anglų kalbą, turįs gabumus ir patyrimą versle, gali padaryt puikų pragyvenimą berenkant garsinimus. Del platesnių informacijų, kreipkitės Amerikos Lietuvio ofisan, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį
Pavalgyt
49 Millbury Gatvės

Jurgis A. Arenta
(Lietuvis Automobilistas)
5 Carpenter St. — Worcester
Užlaiko automobilius del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienoj ir nakty už prieinamiausią kainą.
Tel. Dial 4-3923

Century Wallpaper & Paint Co
KAINOS JAU KYLA
Kodel Dabar Nesutvarkyt Namus?
Mes turime pilną pasirinkimą maliavų, lakų, sienoms popierų, enamelų ir visokių reikmenų.
110 GREEN GATVĖS
Tel. Dial 3-5024

NAUJA MUZIKA
Iš Operetės "Lietuvaitės"
tinkama
Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams
Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS
Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:
1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė—
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti ——
.25
Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:
A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

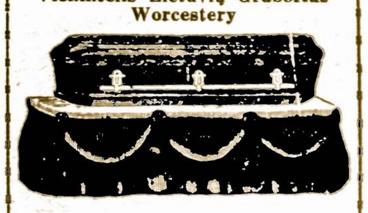

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5888
340 HARDING STREET